

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir N1 š.m «Visuomenės» Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6 7, 8-9, 10, 11-12 ir nr. 1 11m. tik už \$1.90.

Podraug pranešu, jog «Visuomenės» pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalauis ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt «Visuomenės» išleistuvei, idant daugiaus nesiuntinėtų, nes nenoriu, kad S-ga perdaug išiskolintų «V-s» leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvos išeinančią laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiga daugiaus rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami «Visuomenės» ir siųsdami pinigus, adresuokite ekančiai:

«KOVA» 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

KOVOS Agentai.

- J.BUKANTIS, 172 Endicot st., Boston, Mass.
- K.DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
- A.L.REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
- A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8½ d. į Rotterdama 11½ d. į Liepoją
 III Klesa \$31.00 III kl. \$35.00
 II Klesa 45,00 II klesa 47,00
 I Klesa 52,00 I klesa 62,00
 Laivai iš New Yorko išeina: „Birna“ — May 13; „Kursk“ — May 27; „Lithuania“ — June 10. Reikalaujant smulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.
 Gen. Pass. Agent
 27 Broadway New York.

Keystone Phone Main 14-28.
 Bell Phone Lombard 2506 A.
Dr. Philip ROVNO
 423 Pine st. PHILAD., PA.
 Priėmimo valandos:
 Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
 Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Ant pardavimo namas.

1708 So. 2nd str. Apačioje krautuvė su dvim didellais langais. Dėl gyvenimo yra 10 kambarių ir maudynė. Didelis plecius, visl parankumai. Tinkanti vieta Ice cream ir kėndžių krautuvėl.

J. RHEA CRAIG Jr.
 3rd & Tasker sts. Philadelphia, Pa.

IŠPARDAVIMAS

- Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokytojo (apdaryta)..... \$1.00
- Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityt ir rašyt be mokytojo..... 15c
- Naujas Būdas mokytis rašyt be mokytojo..... 10c
- Aritmetika mokinimuisl rokundų su pav. (apdaryta)..... 35c
- :: :: Viso \$1.60. Dabar parduodu už \$1.00. :: ::

Pinigus siųskite per Money Orderį šiuo adresu:
P.MIKOLAINIS P.O. Box 62 New York City

Dr. Eva Katzman ::
 Dr. James M. James
 Dentistai (kalba rusiškai)
 203 East Broadway
 New York, N.Y. Tel. 3123 Orchard

Knygėlė ūkėsystės popieroms
 Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžia ma nuošimtis. Atsišaukite į «Kovos» Administraciją.

3 1/2 23 AKMENAIŠ "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

Ausuke užsakamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Aukso dengtas, gvarant tuotas 20 metų. Lukštal apšviesti uždaromi, gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkelių ir per nuolat keliančius. Pasigysime vyriską ar moterišką laikrodėlį gava pareikalavimą ir antrašą per C.O.D., leidžiamė išgaminuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresu. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėti \$35.00, jei jį tau siulytų pirkti iš kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato patauksuotą rėžėlį su brėliuku dykal. **EXCELSIOR WATCH CO** 903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

DIDIS GYDYTOJAS Dr. IGNOTAS STANKUS M.D.

Pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijoje Indiana ir baigęs kvotimus augščiausioje ir jau paktinėj mokykloj **New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL**, kurioje speciališka išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgaua vardą augšto, didžio daktaro. Dr. Ig. STANKUS, per kiek laiko buvo miestavu daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduotį kuogeriausiai ir užganėdinančiai, dabargi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiniškus daktarus, įrengė savo locną naminį ligonbūtį ir:

KVIEČIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubiai kreipkis pas mane ypatiška arba laišku, o būsi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir augštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

:: :: :: **APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI** :: :: ::
 Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlmo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kranjo ligų, užkietėjimo ir neveikimo vidurių, išbėrimo, kūno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių ir sifinkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo širdies ligos, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškų ligų, nervingijos, drebėjimo sąnarių, nemiegojimo ir išgąsčių; nuo greito nuleimo, sunkaus kvėpavimo, persallimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškų ligų ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Taipgi nuo visokių moteriškų ligų, skausmingų mėnesinių, baltųjų, tekėjimo ir gumbo ligų:

TURIU SPECIJALIŠKĄ DIPLOMĄ DEL DARYMO OPERACIJŲ

Ištikus būtinau reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaip tai: augimo vėžio skilyje ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai būtų pūslėje, inkstuose, kepenyse ir dar nose, viską tą su pagelba operacijos galima prašalinti kuogeriausiai ir už menką mokestį. Dazau taipgi operacijas ant kaulų, smegenų, grovų ir lytiškų organų, kaip vyrų taip ir moterų. Ištiesinu pritrauktas rankas ir kojas. Išgydau su naujaisio būdo operacija rupturą už menką vprekų. Perta kreipkitės kiekvienoje ligoje pas mane. Jeigu negalima pribūti ypatiška, tai parašykite ką skauda ir kokius neveikumus jaučiate savyj, o aš suprasiu ir ištyręs duosiu rodą, o jeigu reiks, prisiešiu ir gyduoles, kaip toli negyventumėte: Amerikoje, Anglijoje, Kanadoje ar kitose šalyse. Atsilankantiems ypatiška ir dėl operacijų, turiu savo naminį puikų ligonbūtį.

BIEDNUS GYDAU DOVANAI

Dr. IGNOTAS STANKUS 1220 S. Broad str., PHILADELPHIA, PA.
 Valandos Ofiso: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p.p. ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėl. nuo 1 iki 5 v.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
 Lietuviška Banka
 Philadelphia, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
 Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.
 Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Revoliucijos Gimimo Momentas.
NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš carizmo karto, nuleidžiama 50 procentų. Jį parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarp darbinukų klesos revoliucioniškas mintis.
 Norintieji turēt šį paveikslą kreipkitės į **«Kovos» Administraciją**

REVOLIUCIJA TUR TĘSIES TOLIAUS.

MEKSIKOS liberališkos partijos valdyba, gegužės 23 d. apskelbė savo manifestą Meksikos liaudžiai, išaiški nantį dabartinį Meksikos politiškaį stovį. Meksikos ilgametinis prezidentas Porfiro Diazas revoliucijos spēka tapo prašalintas. Jo vietą užėmė revoliucijos nierių vadovas Madera, kuris padarė santaiką su Meksikos armija, apskelbdamas revoliuciją pasibai gusia. Tečiaus revoliucionierių partijos komitetas nepripažįsta Maderos padarytos santaikos, nepripažįsta revoliucijos pasibaigimo sykiu su įgavimu prezidentiško sosto per Maderą, kuris yra iš didžturčių klesos ir kaipo narys kapitalistų klesos negal jis panai kinti vergljos; jo užėmimas prezidento vietos ir pakeitimas ministerių gabineto negal pagerinti Meksikos liaudies būvį. Jam liaudies būvis visai nerūpi, jam tik rūpėjo įsigauti į prezidentus. Jis tuojaus pasirodė laisvės priešū, visupirma griebdamasis už suvaržymo laisvės žodžio ir spaudos socialistams. Manifestas, po kurio pasirašo žinomas Meksikos visuomeniškas veikėjas, dabartinis liberališkos partijos pirmininkas Magon ir generolas Figuera, vadovaujantis 8 tūkstančius meksikoniškos kariumenės, — apskelbia, kad revoliucija Meksikoje neužsibaigė, bet tęsis toliaus, pakol liaudis neiškovos sau pilną teisių laisvo ir lygaus naudojimosi šalies turtais. Magonas tikrina, kad manifestas palies mintis visų opozicijos šalininkų ir sukels juos prieš esančią tvarką, kuri pasilieka ta pačia, nežiūrint į Maderos pasilikimą prezidentu. Liberališkos partijos pusėje stovi taipgi didžiama meksikoniškos kariumenės. Manifestas taipgi apskelbia atsišaukimą į visų tautų socialistus, ypač į visus Jungt. Valstijų Amerikos socialistus, kad gelbėtų varyti pradėtą darbą tolesniai. Kopiją to atsišaukimo taipgi prisiūsta ir «Kovos» redakcijon. Atsišaukimas skamba: «Revoliucija Meksikoje turi būti tolesniai varoma ir neapsistos patol, pakol liaudis neiškovos pilnos ekonominės laisvės. Ikišiol išlieta jau daug kraujo, krito daug anų, išleista daug pinigų. Negalima leisti tam viskam niekais nueiti, negalima to visko pašvesti vien dėl pakeitimo Diazo Madera, arba vienų ministerių kitais ministeriais. Maderos siekiai buvo vien poltiški; jo noru buvo, kad Diazo valdžią pakeisti savo valdžia. Maderos šeimyna turi penkis milijonus akrų žemės, kas daro jį vienu iš tų, kuriam vergai yra reikalingi. Nėra jokios gvarancijos, kad Maderos valdymas bus liaudžiai kiek geresnis už valdymą atsisakiusio Diazo».

Ir tiesa, nes visokius link to abejojimus išblaško Maderos pasielgimai. Vos tik pasiekė laikinai prezidento vietą, tuojaus grie bėsi persekioti socialistų spaudą. Ypatinai atkreipė visą savo neapykantą prieš socialistų laikraštį, leidžiamą anglų ir meksikonų kalbose per liberališkos partijos «juntą» Los Angelese — «La Regeneracion», kuris yra Meksikos socialistų partijos organu. Madera įsakė konfiskuoti laikraštį, kurio egzemplioriai buvo pasiūsti pardavinėjimui į Juarez miestą. Pardavinėtojus to laikraščio liepė išvyti į užsienį. «La Regeneracion» labai svarbią rolę lo šė ir lošla Meksikos revoliucijoje. Prieš Maderos pasielgimą energiška išžengė socialistai, išvadindami jį «vergų varinėtoju». Socialistai pastatyti žada savo kandidatą į prezidentus ir nepadėti ginklų, pakol Meksikoje negrius kapitalistų viešpatavimo sostas. Žinios skelbia kad tuomi kandidatū žada būti Magon'as, kuris yra socialistu kaip ir generolas Figuera, kuris tur savo pusėje armiją. Revoliucionieriai, tokiu būdu, turi spēkas ir Madera atsi randa nepergeriausiame padėjime. Suvirš 13 tūkstančių sukilėlių yra Meksikoje. Už atsitikimus, atsakomybės Maderą ant savęs imt nenori, o sukilėlius paimt po savo kontrole irgi negali. Socialistai ir liberalai užmeta Maderai, kad jis netik yra paveldėju Diazo taktikos, bet ir tokiu pat bičiuoliu, kaip ir Diazas, Ameri-

kos trustams. Reikalauja platesnių reformų negu pakeitimo valdininkų.

Žinios skelbia, kad atsitikimas mieste Torreon, kur atakuojant miestą, užmušta keliasdešimtų japonų ir kiniečių privers Amerikos kariumenę įsikišti į sukilimą ir pagelbės Maderai padaryti tvarką. To būtent reikalauja ir Japonija. Diazas apleido Meksiką, išsineš dindamas į Ispaniją. Madera daro prižadėjimus sukilėliams, kad kurie mes ginklus, galės prisijungti prie Meksikos armijos pulkų ir gauti algą, o kurie nenori kariumenėje likti, gausią algas, pakol nesusras sau užsiėmimą.

Į tą viską žiūrint situacija perstato dar pilną chaosą, jog sunku yra susiorientuoti, kad galima būtų permatyt tos revoliucijos galą, sunku pasakyti, kaip ji užsibaigs. Vienok daug vilties taipgi negalima turėti. Revoliucija turėjo buržuazijinę spalvą ir kovota už prašalinimą kruvinojo Meksikos caro Porfiro Diazo, kuriam viešpataujant, viešpatavo kartuvės ir nagaika, o liaudis negalėjo jau panešt Amerikos kapitalistų užkrauto jungo. Madera atsiekęs savo siekius, nors ir susitinka su tūlais keblumais, nors žinios ir skelbia, kad sukilėlių spēkos galingos ir revoliucija gali būti liaudies naudai laimėta, tečiaus yra priežastis, leidžiančios abejoti apie tą geistiną laimėjimą. Liaudis visgi nėra ant tiek susipratus, kad nepatikėtų Maderas žadėjimams ir nepasikakintų trupučiais; liaudies krauju nupirkta laisvė bus laisve vien kapitalizmui, kuris rėmė Maderos slekį. Liaudis vienok dar nesugebi suprastai dalyko, pasikakis vien žadomais palengvinimais, leis vėl įsiviešpatauti kapitalui.

Meksika turi neišsemiamus gamtinius turtus. Šalis stovi prie slenksčio didžiojo industrinio ir komercijinio išsivystymo. Kapitalizmas čia turi nepaprastai patogų lauką savo veikmei. Kapitalistai jau stengiasi įgyti visupirma tatai, kas jiems yra reikalingiausia: pigumą darbo spēkos. To darbo spēkos pigumo priešginybe yra darbininkiškos profesijonalinės sąjungos. Toj pakraipoj darbininkiškas judėjimas Meksikoje dabar yra labai silpnas, jį visai užgnaužti «konstitucijinėmis» ir «legalinėmis» priemonėmis kapitalistams su Madera prišakyje nebebus sunku. Žinios skelbia, kad kariumenė, kuri kariavo prieš revoliucionierius ir sykiu prieš Maderą apginimui Diazo, dabar stoja Maderos pusėje ir gerbia naują valdžią. Madera rengiasi pradėti kovą su revoliucionieriais, kurie laikosi Magon'o, žinomo revoliucijos pionerio, kuris buvo Amerikoje pagal Diazo reikalavimą suareštuotas, bet likosi išgelbėtas nuo kruvinų Diazo nagų. Maderos kova prieš Magoną jau parodo, kad Madera nėra liaudies reikalavimo šalininku, kad yra jis tik paprastas buržujus, kuriam rūpėjo prezidento sostas. Ir nors, kaip viršminėta, Magono arba liaudies pusėje randasi taipgi didelė spēka, bet stoka kapitalo nedaleis laimėti, kadangi Maderą šelpis ir Amerikos trustai savo kapitalais, kurie gal patraukti iš revoliucionierių eilių nemaža išalkusių kovotojų į Maderos šalininkų pusę.

Atsišaukimas revoliucionierių į viso pasaulio socialistus gal ir suteikti pinigiską paramą, bet kovoje svarbiausiu yra pačios liaudies susipratimas, o Meksikos liaudies plačiose miniose tas susipratimas visgi dar labai silpnas. Gal ateitis parodys, jog tie abejojimai buvo peranksti, bet kovoje negalima nesvarstyt priešų spēkos ir nepasižiūrėt į savo spēkas.

Jeigu Jungtinių Valstijų proletarijatas neparems, ypač moraliskai, tos revoliucijos, tai jos laimėjimas yra dar abejotinas, ypač, kad Madera jau susibičiuoliavo su Jungtinių Valstijų kapitalistais ir tie pasistengs paduoti jam savo pagelbą, kad nuslopinti ir galutinai nugniaužti neramumus.

Viskas dar gal atsitikti, kad Jungtinių Valstijų liaudis taipgi neteks kantrybės, kuri jau ištikrųjų baigiasi, bet tą tik ateitis parodys.

J.B.S.

Neteisingi pasivadinimai.

Politiškame gyvenime, besigrumiant įvairioms visuomeniškomis srovėms ir sferoms, terminologija reikalauja vartoti įvairius, taip vadinamus «tarptautiškus žodžius», kurie tankiai turi visai kitokią prasmę negu tam ar kitam pasivadinimo žodžiui priduoja tie, kurie pridengia juo savo siekius. Skaitančioji visuomenė neįsigilina į prasmes tų pasivadinimų, tankiai nę nesupranta reikšmę tų pasivadinimų, bet nuolankiai lenkia prieš juos savo galvą lyg prieš paslaptis tikybos.

Tankiai minima: nacijonalizmas, internacijonalizmas, demokratizmas* ir k., jau plačiau suprantami žodžiai, kuriais vienok labai tankiai tyčia prisidengia tie, kurie analptol savo pažiūrose nesutinka su idėja, kurią išreiškia tie žodžiai. Daro tat dėlto, kad klaidinti supratimą, idant išvengti kritikos ir paslępti savo netikusius palinkimus. Mūsų dar neišsilavinusi visuomenė, dėl minėto klaidingo dalykų perstatymo, mato tat, ko visai nėra, tankiai savo nuosavus idealus įstato į visai netinkančius rėmus. Pav. iš žodžių «tautiškasis», «lietuviškasis» pas mus padaryta kokia tai nepaliečiama šventenybė. Būtent viskas, kas tik «tautiška» viskas, kas tik «lietuviška» — tai jau pats savaimi gera, tobula, dorą ir vertinga. Užmiršta bei liepiama užmiršti, kad pats «tautiškumas» bei «lietuviškumas» turi savyje ir gerą ir blogą: buvo didvyriai, buvo lietuviškieji niekšai, buvo tautos apginėjai, buvo tautos pardavikai. Viskas kas yra tautos, yra tautišku, bet kiekvienas tauta turi savo gerąsias ypatybes, turi ir bjaurias ydas, ne viskas gal būt gera, kas lietuviška. Bet kas yra tautos, yra ir tautiniu. Nesuprantant, kas nacijonalizmas (tautystė), tūli socializmat, pasmerkdami nacijonalizmą (ką socialistų priešai išaiškina kaipo paniekimą tautystės, o ne prisidengusiųjų tautiškumo skraiste piktas tendencijas), prieš nacijonalizmą stato internacijonalizmą. Tas tiek reiškia, kiek statymas plugo prieš žemdirbystę.

Internacijonalizmo prasmė likosi, nors ir neilgam laikui, iškraipyta, sudarkyta, kuomet darbininkų klesai buvo perstatoma kaipo priederminė visų tautų tendencija linkui išdildymo etniškų (žemės) rubežių ir sutvėrimo įvairių tautų mišinio, pasinaudojančio labiausiai išsiplėtojusia kalba, pakol neišsiplėtos visose tautos Esperanto bei neatsiras kokia-nors kita visoms tautoms bendra kalba. Sulyg to, panašaus į rymo-katalikiškąjį, internacijonalizmo supratimo, užkariautos tautos turėtų netik išsižadėti savo siekimų išsiluosavimo, bet atpenė turėtų stengties kuoveikiausiai išsitautint labai savo pavergėjų.

Šiandien gi taip vadinamų civilizotų tautų visuomenės atvirai bei slaptomis daugiau ar mažiau visuose savo visuomeniškuose bei politiškuose siekimuose jieško ir randa atsirėmimą internacijonalizme, arba gi tas internacijonalizmas kenksmingus žmonijai tautos siekimus suturi ir pažaboja. Šiandien jau tautos ir valstybės rokuojasi ir tur rokuoties su internacijonalizmo reikalavimais, tarpe kurių vienok nėra reikalavimo, idant kokla-nors tauta išsiža dētų savo ypatybių, savo individualybės. Internacijonalizmas reiškia nę daugiaus, nę mažiaus, kaip tik tautų sandarą, tarptautinį solidariskumą reikalauose, kurie seniau buvo grynai vietniais, bet šiandien kiekvienos tautos reikalai paliečia ir kitą tautą, kas parodo, kad tautos susiartino, likosi viena nuo kitos priklausančiomis, likosi nariais vienos didžios šeimos — žmonijos.

Ir kuomet nacijonalizmas siekia apsaugojimo savo kolektyvos individualizmo, internacijonalizmas gi yra politiška metoda tarpujančia lygiai nacijonalizmui, kaip ir kiekvienai visuomeniška

*) Paimta iš Gralkų kalbos — demo — žmonės; krato — valdymos; reiškia žmonių valdymosi forma — visuomenės savyvalda, kurioje tur balsą kiekvienas visuomenės narys — pilietis.

bei politiškai pakraipai.

Bet dabar turime priediti prie demokratizmo, prie kurio siekia visa žmonija, kurio reikalauja visuomenės vieni sluogsniai ir kuriuo prisidengia priešai demokratizmo.

Plačioji minia, tankiai nesuprasdama kuo remiasi *demokratizmas*, mato jį ten, kur jo suvisai nėra, kaip lygiai nesuprasdami kas yra *nacijonalizmu* nematome jo ten, kur jis aiškiai akis bado. Tuo nesupratimu tankiausiai pasinaudoja veidmainingi vadovai-politikai, žmonės obskurantai, priešai žmonių laisvės ir teisių lygybės, kurie ir skelbiasi *demokratais*. Taip, pav. skelbias «tautiškaisiais demokratais» tie, kurie reikalauja, kad viena tautos grupa būtų išnaudojama ir valdoma kitos grupos (darbininkų klesą, per kapitalistų ir dvasiškijos klesą). Pasivadininti «tautiškuoju demokratu» tiek reiškia, kiek reiškia pasakymas: sviestas yra sviestinis ar vanduo vandeninis. Tą nesuomone supranta ir mato kiekvienas, kuris žino, jog demokratizmas reikalauja pakėlimo ekonominės, politiškos, kultūralinės ir moralinės tautos reikšmės, o per tai jau pats savaimi yra tautiniu, o ne koku kitu. Bet demokratizmas *negal būt demokratizmu, jeigu nereikalauja panaikinimo ne-lygybės viešpatavimo*. Kas yra priešingu visuomenės savyvaldai (žmonių valdymosi formai), tas yra priešu teisių lygybei, o sykiu yra priešu demokratizmo. *Tas neprivalo vadintis demokratu*. Negalima vadinties demokratu «krikščioniškam demokratui, jei pripažįstanta už dorą žmonių skurdą ir pasidavimą viešpatuojančiam klesai. «Skurdas egzistuos visada ir egzistuoti turi» — aprereikškė pasauliui neklaidingasis «krikščioniškas demokratas», popiežius Leonas XIII tas. «Liaudis nėra spēkos versmė», pasakė popiežius Pijus IX-tas. Tokiais «demokratais» yra mūsų «tautiškieji demokratai», grieštieji priešai socialdemokratijos, atkakli kovotojai priešais socializmą; tokiais «demokratais» yra mūsų «krikščioniški demokratai», pripažįstantieji skurdą už reikalingą draugijinio gyvenimo sąlygą, laikantį pavergime plačiąją darbininkų minią ir leidžiančią viešpatauti: Stolypinams, Diazams, Puriškevičiams ir kitiems.

Prie šių pastarųjų: «krikščioniškųjų demokratų» viešai prisidėjusiu apsiskelbė («Tėvynės» N21) ir musiškis «K. Dzukas» — B. K. Balevičius. Vilkas, iššauktas iš miško, pasirodė. Nutraukė nuo savęs eruko kailį ir parodė visuomenei kuo yra. Tas yra gerai; tas yra pagirtiniau negu besidangstymas demokratizmo skraiste, kad po ja paslępti tikrą save. Tas pasisakymas sučėdija daug brangaus laiko ir triūso tiems, kurių pastanga yra parodyt visuomenei teisybę pilnoj jos grynybėj. Kaip šalininkui absoliutizmo atleistini jam tle kvailiausi, tikrai donkišotiški, «didvyriškumu» pasididžiavimai, nes matome, jog prieš save turime netik demokratizmo priešą, bet net ir blozną, kaip kad Rusijos Dūma jį turi ypatoje Puriškevičiaus.

Kas reikalauja tokių santikių, kurie leidžia egzistuoti skurdui ir visokios moralybės nupuolimui, tas negali save skelbti doros apginėju, tas nėra demokratu, tas nėra tautininku, nors ir tūks-tančius kartų prisiekautų, jog yra uoliausiu patrijotu ir iškeltų vėliavą su reikalavimu tautiškos autonomijos, jeigu yra priešu tikrai demokratiškos valdymosi farmos. Tuo priešu viešai su pasididžiavimu apsiskelbė B.K. Balevičius, pasmerkdamas referendumą. (Žr. Vien. Liet. N13).

Mūsų tauta, yra tauta pavergtųjų. Pavergtųjų teisių priešais yra musiškieji «tautiškieji ir krikščioniškieji demokratai». Jie yra tautos išsiluosavimo priešais, nes yra priešais ir tarptautinės sandaros — solidariskumo, priešais socialdemokratijos, reikalaujančios tautų laisvės ir nepriklausomybės.

Socializmas panaikina iniciatyvą dėl žmogūdysčių, plėšimo ir prostitutijos; panaikina «tautiškas ištaigas» prigavystės, melo ir išnaudojimo.

J. B. Smelstoriu.

Kur musu tėvynė.

Beskaitant įvairius laikraščius, užtinki įvairius klausimus apie tėvynę bei tautystę, bet ar visiem ta tėvynė yra tėvynė? Pamaštykim valandėlę.

Tėvynė, tas žodis reiškia tą šalį, kurioje yra žmogus užgimęs ir jo vientaučiai gyvena; taip yra suprantama tėvynė kone per visus, bet ištikro vertėtų kitaip suprasti. Tėvynė yra šiandien tėvynė tik saujalei turtuolių, kadangi jie ją valdo ir tik jie tėvynės vaisiais pilnai pasinaudoja, todėl tėvynė šiandien yra turtuolių nuosavybe, jiems tik tėvynės turtai tepriklauso, jie tik jais naudojami, bet savo brolius—beturčius, palikę be nuosavybės, palieka ir be tėvynės; kur girdėjot, idant turtuolį kas prašalintų iš jo gimtinės šalies, kuomet beturtis tur pasviečiuos sau duonos jieškoti ir vargti tarp svetimų; o kokia skaudi ironija, girdint, kad tie, išvarę vargšą iš tėvynės, dar šaukia jį «mylėti savo tėvynę» — tėvynę, kurios neturi!...

Tau, varguoli, visur «tėvynė», niekur tau nėra tiesos ramiai laukti rytojaus, turtuoliai nelanko varguolių minios už tautos narius, jie jais nesirūpina, mažiau ant jų atsižiūri negu ant savo šunies. Gal sakysite, kad neteisybė? Pamaštykit. Jeigu turtuolis moka šunų prižiūrėtojams algas ir turi šunims namus ištaisęs, kurie kartais lėšuoja tūkstančius, ir kiekvienas jų drauge su savo numylėtų keturkoju pietus valgo prie vieno stalo, tai kur pavyzdis, kad nors vienas turtuolis tą yra padaręs dėl varguolio, savo viengėnio? Tad kuriam yra geresnė «tėvynė», ar turtuliaus keturkojui ar tau varguoli?

Turtuolis pilnas visko, tėvynėj gyvendamas, o tu varguoli pilnas sielvarto, vargų ir nelaimių, svetimuos pakampiuos besitrankydamas; turtuolis nežino savo turtų galo, o viengentis varguolis nežino galo savo vargo.

Kada turtuolis važiuoja iš tėvynės į užsienį, kad pasismagauti svetimomis šalimis ir savo sveikatą padidinti, varguolis važiuoja iš tėvynės, atskirtas nuo savo mylimųjų, sunkaus darbo jieškoti, kad gelbėti savo senus gimdytojus, moterį ir kūdikius nuo bado, ir kurį nustumia «tėvynės» sūnų, viengėniai turtuoliai, «tautos mylėtojai». Ar tau yra tėvynė?

Kuomet turtuolis, pasinaudodamas tėvynės dirvų, laukų ir miškų vaisiais, susikrauna sau į kišenių pinigus, išvažiuoja į užsienį, kad ten praleisti tuos pinigus puotose, žaisluose, operose bei ant kazyrų ir paleistuvų, tas pats viengentis varguolis, kuris savo viengėnio pono jungo nepakeldamas, ištrūksta iš vargų ir pripaudos nagų, iškeliavęs didžiausiam varge į svetimą šalį bastosi išalkęs gatvėmis, jieškodamas kam parduoti savo spėkas. Ir jam dar šaukiama iš ten, iš kur vargo ir skurdo tapo išvartytas: — «mylėk savo brangią tėvynę, išgama esi pamiršęs ją!» Argi neprisipildo krauju vargšo širdis, girdint tokį pasityčiojimą?

Jeigu skurdas ir meilė prie to visko, kas yra aplieta tavo kruvinu prakaitu, pririšo tave prie žemės, pašventintos kaulais ir krauju tavo tėvų, jeigu pasilieki savo gimtinės šalį, ten irgi tėvynė nėra tau motina, nes ji duosni ir maloni tiems, kam tu savo pūslėtu delnu ir kruvinu prakaitu, o tankiai ir gyvu krauju laimes gamini. Tau, varguoli, kuris šiaip—taip užlaikai savo gyvastį, pasininkaudamas ir pusbadžiai gyvendamas, be laisvės ir džiaugsmų, kad tavo ponams permaža tavo rankomis pagamintu lobiu, tau paliepiama eiti žudyti kitos tautos tokius pat varguolius kaip ir tu, kad aniems išplėsti sykiu su gyvasčia ir jų pagamintus lobius, kad iškersti tavo tautos ir svetimos tautos vargdienius, idant tėvynė nereikalautų jūsų maitinti ir daugiau lobų liktų tėvynės valdytojams. Tat kuo yra tau, vargše, tėvynė? Pamaštyk varguoli.

Tu tveri tėvynės turtus, tu kraną savo už ją lieji, bet pats skurde paskendęs ir tau joje nėra vietos. Tavo viengentis pulkiai

pasirėdęs, sotus ir gėrimais apsvaigęs, linksmi ir be rūpesčių pulkiose rumuose gyvena, o tau kas liko?

Kuomet turtuolių jaunoji karta gėrisi tėvynės gamtiškuoju grožiu, kuomet linksmi ir laisvai auga, gaudama dvasišką peną mokyklose ir namie, tuo pačiu laiku viengėnio varguolio kūdikiai žlugsta skurdo purvuose ir, šiek—tiek ataugę nuo žemės, vargsta per dienas prie ganymo bandos, o truputį vėliaus, savo neišsvystytas kūdikiškas spėkas tur pašvęsti sunkiems darbams, kurių našta velka, taip sakant, nuo lopšelio iki grabo. Ar jiems yra proga pažinti malonumus ir grožį tėvynės, ar jie pažino tą tėvynę kaippovertą jų meilės ir pasišventimo už ją? Ar davė jiems tėvynė kanors gero, mielo, atmintingo už ką reiktų ją mylėti?

Bet ar reikia mylėti savo gimtinę? Turbut nėra tokio žmogaus, kuris nemylėtų tos vietos, kur praleido savo kūdystės dienas, kur ant jo jaunos sielos gamta padarė pirmus savo išpužius. Atskirtas nuo tų vietų atsimeina jas, kad ir sielvartų ir gyvenimo audrų blaškomas, ir ilgisi jų; jaučia, kad myli savo tėvynę nežiūrint, kad ji nieko, o nieko jam nedavė. Nes čia jam pats instinktas pasako, kad ne tėvynė yra kalta, kad kiti viską užgriebė, o ji kaipo silpnesnį be nieko paliko ir privertė keliaut kur akis veda duonos jieškoti. Ne, ne tėvynės čia kaltė, bet tų, kurie padalijo tautą į ponus ir prasčiokus, kurie prasčiokus neskaito lygiais sūnumis tėvynės, lygiais nariais tautos. Kaltė yra tų, kurie tėvynės turtus eikvoja savo paleistuvingiems smagavimams, kurie alina šalies gyventojų gerbuvį, kurie laiko pavergime ir tamsybėje plačias tautos minias, kad tos savo nesusipratime krautų savo pavergėjams savo triuso vaisius.

Ir tu, varguoli—darbininke, tu privalai mylėti savo tėvynišką žemę, nes tik tavo prakaitu ir ašaromis ji pašventinta. Bet kad nereiktų tau ją pametus po svetimus kampus neapkenčiamam ir paniekinamam prieglaudos jieškoti — tu privalai pamaštyti, kas yra priežasčia tokio liūdnoaus ir sunkaus tavo padėjimo! Tu privalai pamaštyti, kas reikia daryt, kad prašalinti iš gyvenimo tas baisias neteisybes ir skriaudas! Tu privalai susiprast ir suprast kame yra tavo spėkos, kad atimti tėvynę, kurią tau išplėšė ne kanors kitas, bet tavo viengėniai turtuoliai, kurie reikalauja, idant darbininkų minios būtų išnaudojamos, be lygių teisių — vergai, aptemdintos prietarais tikybos ir klaidinamos «patrijotizmais», ko nesupranti ir nežina dėl keno labo tu eini į kares ir žudai tau nusikaltusius žmones. Tu, darbininke gali atimti sau tėvynę, kad padaryti ją lygiai malone ir miela visiems, bet tam reikalinga tavo susipratimas ir įstojimas į visasvietinę proletarijato armiją, kuri rengiasi kovon, kad prašalinti visus tuos tautų tranus, ką nieko neveikdami naudojami darbininkų pagamintais turtais, stumdami darbininkus į skurdą ir nelaisvę, vaikydami juos iš vietos į vietą lyg gyvulių bandą. Jei myli savo tautą, jei myli savo gimtinę, tu privalai stoti socialdemokratijos eilėna, tapti žmonijos karžygiu, apsiginkluoti savo susipratimo kardū ir šarvu — socializmo mokslu.

Jeigu ne sau, tai bent jaunajai tautos gentkartei turime palikti liuosą ir malonią tėvynę, idant bent mūsų vaikai nereikalautų šlieties pakampėmis ir žūti tarp svetimųjų kaip mums «likimo» skirta. Savo likimo sutvertojais esame mes patys, leisdami viešpataut ant savęs tiems, ką sutaiso sąlygas, kurios vaiko mus iš vietos į vietą. Atminkime, kad tie, kurie nepripažįsta mūsų reikalų — reikalų darbininkų klesos — lygiais su jų reikalais, nėra tautos mylėtojai, jie yra išdavikai, jie yra tautos kirminais. Jeigu jie plačiųjų tautos minių neskaito tauta, tai mes darbininkai negalime skaityti jų savo tautos nariais.

Darbininke, pamaštyk, apsvarstyk ir susiprask. Supratęs teisybę, tu žinosi, kame teisybė ir tu dėl savo labo, dėl labo savo tėvynės, dėl labo savo tautos greit stosi į eiles socialistų, kad bendromis spėkomis iškovoti sau tiesas, kurias tau išplėšė, sumv ir

mindžioja tie, ką skelbiai patrijotais ir sykiu kariauja, šmeižimais drabsto ir siundo nesusiipratusius prieš socialistus. Suprasi, kad tik socializme yra tavo ir tautos išganymas, nes socializmas užtikrinęs tau laisvę gyventi ten, kur tau miela ir patogų, užtikrinęs rytojų kiekvienam duos progą išvystyti tautoje viską, kas tautai yra miela ir brangu. Tarptautinė sandara ir solidariškumas apgins kiekvieną tautą nuo kitos tautos pasikėsinių ir užtikrins amžiną laisvę ir ramumą tavo tėvynei.

Taigi skubink stoti į eiles kovotojų už žmonių ir tautų išsiiluosavimą, kovotojų už visos žmonijos teisių lygybę, už visos žmonijos laisvę ir savytarpinę meilę. Tavo ginklu yra susipratimas, tavo šarvu yra socializmas.

W. V. T.

Kur link?

Išbraukus mane iš skaičiaus «Vienybės Lietuvosinkų» bendradarbių, negalėdavau nuolatos matyti ir atydziau perskaityti «V. L.», tik retkarčiais patekdavo į mano rankas vienas—kitas numeris.

Nežiūrint to, spėjau patėmyti «V. L.» nukrypimą į kitą pusę, visai priešingą nuo pirmiau laikomos pakraipos. Maniau sau, kad galbūt redaktorius persimainė, bet prisižiūrėjęs arčiau, persitikrinau, kad redaguojama to paties redaktoriaus, t. y. J. O. Širvydo.

J. O. Širvydas gerai yra mums žinomas — jis tvėrė S-gą, redagavo jos organą «Kovą», leido socialistiško turinio knygeles, buvo revoliucioniškų pažvalgų žmogus (pertai tankiai prisieidavo jam susiremti su esdekais). Perstojęs redaguoti «Kovą» ir pradėjęs redaguoti «V. L.» dar toliaus nužengė: liko anarchistiškų pažvalgų žmogumi. Po to pamažį aušo, bet už tai buvo karštu žmonių šalininku, reikalavo draugijos žmonių—narių balso, kad visi nariai būtų lygūs ir turėtų lygias teises.

Bet kas skaito «Vien. Lietuvosinkų», tas dabar lengvai galėjo patėmyti, kad pirmiaus buvęs šauksmas: *vox populi, vox Dei* (balsas žmonių — balsas dievo) likosi pamintas po kojų, sutremptas. Vietoj to matoma Dzukų, Vargomamačių, V-čių ilgus straipsnius, mokinančius SLA. narius, kad «siukštu» — anei balso prieš «augščiausiąją valdybą». Apie tąjį nukrypimą aš ir noriu pakalbėti. Bet kad laikraščio pakraipa daugiausia priklauso nuo redaktoriaus, tad šiame atvejyje prisieis kalbėti apie p. J. O. Širvydą, ir ant jo labiau apsisostiu.

Pirmiau minėjau, kad J. O. Širvydas buvo «Kovos» redaktorium. Buvo jis tuomet Dr. J. Šliupo draugu. Per Dr. Šliupą jis gavo ir «V. L.» redakcijos sostą (dar pirm užimant «Kovos» redakciją jis redagavo «V. L.»). Patekęs «K.» redaktorium greit liko Dr. Šliupo didžiausiu priešiu, sukėlė didelius vaidus, nusilpnino ir pačią S-gą. Vėliaus gi švenčiant Dr. Šliupui 25 metines sukaktuves savo literatiškojo darbo, J. O. Širvydas vėl sveikina ir garbina jį (tuomet Širvydas jau «V. L.» redagavo). Kokia ironija! Išniekint žmogų, purvais apdrabstyt, o paskui jį sveikint ir garbint!

Dar vienas jo nepastovumas: Pernai kovo mėn. atsibuvo laikraštinkų susivažiavimas. Vienu iš karščiausių susivažiavimo iniciatorių buvo Širvydas. Apskelbus nutarimus, dabojo, kad visi pildytų juos. Barėsi ant tų, ką nedalyvavo susivažiavime ir tt. Dabar apie susivažiavimą, o ypatingai apie jo nutarimus visai užmiršo (turbūt iš to užmiršimo turi naudą).

Laikraštinkų susivažiavimo nutarimuose (III-čio posėdžio, skyr. II b.) randame: «b. *Iki sekančiam susivažiavimui nesikišti į organizacijų reikalus, kurios turi savo organus*». Tą tai nutarimą p. Širvydas visai užmiršo: šiandien «V. L.» užimta SLA. reikalais ir apie tai daugiau prirašyta negu paclame organe «Tėvynėje»

Nesistebime, jei žmogaus nuomonės laikui bėgant biskį keičia-

si. Gyvenimas pilnas išpuđių, kurie keičia žmogų, bet reikia stebėties žmogui, kuris gali iš anarchisto pasidaryti karščiausiu atgaleiviu. Tai baisiausias griovis tarp anarchizmo ir atgaleiviškumo. Tą griovį perškoti pataikė p. Širvydas. Tas buvęs revoliucionierius, — šiandien atgaleivis. Šiandien Širvydas—Vargomatis, Dzukas, ir jų Co. mina po kojų žmonių balsą, tiesas, bjauroja tuos, kurie tų tiesų jieško. Jų mintis susitinkame, tik skaitydami «Novoje Vremia», «Rossija» ir tam panašius tikrųjų rusų raštus (su tuo tik skirtumu, kad čia «tikrieji lietuviai»). Matyt, kad p. Širvydas seka J. Laukį.*)

Bet tas sekimas ne be tikslų. Jau nuo seniau ėjo paskelbos, būk p. Širvydas seilina prie «Tėvynės» redakcijos sosto. Jam esą labai patinka SLA. valdydos titulai: «Jo augšta gimtybė prezidentas», «Jo augštenybė vice—prez.», «Jo didenybė sekretorius», «Jo «ybė» — na koks ten komitetukas, «Jo intelektualiskai issivystęs redaktorius».

Toji žinia pasitvirtino: K. Vidikas (Alyras), dabartinis «Tėvynės» redaktorius, *prašalintas!* Prašalino SLA. Centro Valdyba už tai, kad tas nemokėjo jai pataikaut, kad davė kiekvienam laisvės žodį (tik jis pats jo neturėjo), kad jis žiūrėjo į draugiją rimtomis akimis, kad jis nesilenkė prieš «augštos gimtybės» Centro Valdybą. Už tą jis liko prašalintas. Ir kas gi užėmė jo vietą? *Užėmė — J. O. Širvydas.*

Štai dėlko J. O. Širvydas—Vargomatis su pagelba Dzukų ir k. lenkėsi prieš C. Valdybą SLA., štai dėlko jie priešinosi ir priešinasi visuotinam balsavimui — žmonių balsui, paminė idėją po kojų, sutrempė ją, štai dėlko vergiškai po kojomis vollojasi Balevičium, Damijonaičiui — *kad likti «Tėvynės» redaktorium.*

Bet žmogus svyruojantis, už skatikus prekiuojantis savo idėją, žmogus—vergas! — niekam netinka ir niekur nepakenčiamas. Tik žemi žmonės pakenčia tokius žmones, ir tai kol jie jiems naudingi, kol su jų pagelba gali atsiekti savo žemus siekius, o po to spyria jiems su koja ir juos paniekina. Tas pats laukla ir p. Širvydą, Vargomatį ir kitus.

Gėda, gėda, gėda!...

Nemanyk p. Širvyde, kad žmonės tokie tamsūs, kad jie nieko nesupranta. Ne. Jie gerai supranta kur link jūs vedate juos. Jie moka atskirti, kas gera ir kas bloga. Šiandien jie tyli, bet nelaimė, jei jie pasakys jums savo *credo* ir ištars paskutinę savo ištarbę. Ir jie ištars! Nes persunku yra klausytis jūsų purvų drabstymų ant jų galvų.

Tuomet netik, p. Širvyde, nepamatysi «Tėvynės» redakcijos sosto daugiau, bet ir «V. L.» galės išstarti: «še lauk». Kur tuomet eisi? Bet dėja — galės pakviesti «Draugas», tuomet jau pilnai galėsi pasisakyti, kad plačiai žvelgiate į pasaulį, kaip ir K. Balevičius (žr. «Tėv.» N21), pereisit visas sroves, pradėdant nuo anarchisto ir užbaigiant savo karjerą klerikalų abaze. Reikia to tikėtis.

Štai kur link eina pp. Širvydai, Vargomaciai, Dzukai ir Co.

Sunku man yra tai pasakyti, sunku dėlto, kad «V. L.» ligšiol buvo mano mieliausiu laikraščiu, laikraščiu, kuriame sudėjan viską, ką duoti galėjau, laikraščiu, kuriame savo silpna plunksna dalinaus savo nuomonėmis su skaitytojais, laikraščiu, kuriame buvo sudėta mano viltis, džiaugsmas, mano visi darbai. Sunku...

Bet negaliu kėsti ir nukrypimo, negaliu kėsti jos vergiškumo ir laižymo kitų pado. Vietoj kėlimo, budinimo žmonių iš miego, vietoj kėlimo laisvės idėjos — vergiškumą dėl karjeros!

Širvyde! Pamesk tą vergiškumą, atmink savo pirmesnius žodžius: eik ir budink žmones, šauk prie mokslo, apšvietos. Tuomet būsi žmogum, vertu godojimo, vertu pagarbos. Bet kol būsi vergu — vergų nieks negerbia — atmink, pagarbos nuo žmonių

*) Tasis dar gudresnis: sykiu verčia P. Kropotkino raštus ir mindo žmonių tiesas. Bando politiką sėdėjimo ant dviejų kedžių.

u, bet reikia
ti karščiausiai
ir atgalieivis.
buvęs revo-
las—Vargoma
as, bjauroja
k skaitydami
sų raštus (su
t, kad p. Šir-

o paskelbos,
to. Jam esą
bė prezident-
storius», «Jo
ai išsivystę

rtinis «Tėvy-
Valdyba už
enam laisvės
ją rimtomis
tro Valdybą.
Užėmė — J.

Dzūkų ir k.
i ir priešina-
ėja po kojų,
Balevičiui,

s savo idėjų,
iamas. Tik
s naudingi,
o to spyria
p. Širvydą,

id jie nieko
te juos. Jie
bet nelai-
savo ištari-
rų drabe-

redakcijos
ur tuomet
pilnai ga-
K. Balevi-
no anar-
to tikėtis.
ai ir Co.
L.» ligšiol
dėjan vis-
nksna da-
ame buvo
u...

rgiškumo
iš miego,

sniuosius
s. Tuo-
kol būsi
žmonių

indo žmo-

nesulauksi, lydės tave tik panieka, ir vergiškumo antspaudo dau-
giau nebenuplausi.

Dar yra laikas — mesk vergiškumą. Žmogus turi veikti prak-
kilniems siekiams, o ne žemiems!

Labai geisčiau ir linksmas būčiau, idant to visko daugiau ne-
bematyčiau, o pamatyčiau vėl «V.L.» toklu laikraščiu, kokiu ji
buvo metai atgal ir p. Širvydą ne vergiškai nusilenkusį prieš Ba-
levičių, Damijonaitį ir k., bet drąsiai šaukiantį ir budinantį žmo-
nes. Tuomet vėl linksmas grįščiau prie jos ir dirbčiau su tokia
pat vilčia, kaip dirbau pirmiau.

Bet šiandien...

Štai guli prieš mane albomas. Ant pirmojo puslapio randu
J.O.Širvydo atvirutę su užrašu: «Kultūrinės gausos ragelis», o iš
to ragelio bįra žiedai ir apačioj prierasas: «Liaudis savo žiedų pra-
žystant laukia». Taipgi viršui eilės:

«Imk ragelį, netingėk,
«Į liaudį barstyk,
«Dėl liaudies rašyk,
«Šiandien daryk, —
«Rytidienai neatidėk».

Širvyde! Ar atsimeni tuos žodžius? Kur gi jie dabar? —
Tu juos sumynlai, juos už skatikus pardaviai. Nejaugi ir toliau
manai minti!...

Kensington, Ill. 24 V, 1911.

K.J. Virsnis.

Talpiname šį straipsnį todėl, kad, regis, p. J. O. Širvydas au-
toriaus negal įtarti «peštuku socialistuku», nes tas buvęs vienu iš
karščiausių «Vien. Liet.» šalininkų ir rimtų bendradarbių.— Red.

ŠIS BEI TAS.

Kalinių padėjimas.

Koks kalinių gyvenimo padėjimas, aiškiai parodo, nors
sekantis laiškas, rašytas vieno katorginio iš N. N. kalėjimo,
kurį ir talpiname, beveik ištisai, praleisdami kai—kuriąs vie-
tas.

«Aš duodu jums labų dienų ir linkiu laimingo gyveni-
mo. Pirmiausia atsiprašau Tamistų dėl tų pinigų, kuriuos
aš jums palikau skolingas. Meldžiu Tamistą nepykti; rasi,
kai—kada pasiseks išeiti laisvėn, tai aš atsiteisiu jums. Bet
galiu aš Tamistai teisybę pasakyti, kad sunku bus pervargti
tuos aštuonis metus, surku bus visados apsisaugoti rykščių,
karcerio ir kitokių kliučių. Čia sėdi 1000 katorginių prasi-
kaltėlių ir 800 rotinių. Sėdziu tiktai šeštą mėnesį, o rykš-
tėmis jau 50 kalinių išplakė, kiek karceryj sėdėjo — to nesu-
skaitysi. Kur vienuolius laiko, kai ten viršininkų ir sargų
keiksmi kiekvienam žingsnyje.

«Kalėjimo vyresnybė taip sako: «Jūs laisvėje budami
smaugėte mus, tai jus kalėjime reikia taip kankinti, kad ne-
galėtumėt išeiti laisvėn». Labiausia kankina politiškus. Kai
kurie 1905-6 m. nuteisti, bet ir dabar tebenešioja pančius.
Jiems netiktai raumenįs išdžiuvę, bet ir kaulai sulinko ir su-
mažėjo. Tie gi, kurie pasmerkti amžinai katorgon, nešioja
geležinius dieną ir naktį. Tiktai pamislykite Tamista, kokį
vargą turi vargti: ne vienas jau iš jų pats sau galą pasidarė,
ne vienas serga kalėjimo ligonbutyje. Pranešu Tamistai,
kad mes visi katorginiai einame dirbti fabrikosna, darbas

sunkus— prasideda septintoje iš ryto ir baigiasi septintoje va-
kare. Saviniukas moka vyresnybei po 25 kap. už vieną ka-
linį, bet iš tų pinigų vyresnybė atiduoda mums tiktai dešim-
tą dalį arba 2½ kap. ir iš tų išduoda mums tiktai 1 kap., ki-
tus, girdi gausite, kaip pabaigsite sėdėti.

Ir kiek kantrybės reikia turėti, kad iškęsti tokius var-
gus. Kaip aš važiauvau iš Kalvarijos kalėjimo Varšavon, tai
Gardino kalėjime plakė katorginius rykštėmis. Buvo taip
35 katorginių vaikščiojo kieme, ištare vienas kitam žo-
dį, dėl to ir gavo 33 jų po 25 kirčius, o kalbėjusieji po 50
kirčių; be to, visus kruvinus nugrudo karceran. Daugiau
jokių naujienų neturiu, prašau parašyk ką—nors».

Iš «Liet. Žinių».

Detektyvai—dinamitorlais.

Byla apkaltintųjų už dinamitavimą kapitalistų triubų
ir suimtųjų «uz tatai» brolių Macnamarų, kurie laikomi Los
Angeles kalėjime, pradeda atskleisti teisybę. Prieš neseniai
suareštuotas James Elliottas, unijinis tyltų konstruktorius
Pittsburge, apskelbė sensacijinį apkaltinimą viršininko «Na-
tional Detektive Agency», W.J. Burnso, kuris tai apkaltino
Macnamarus. James Elliottas stačiai tikrina, jog visus di-
namitinius pasikėsinimus, už kuriuos kaltina unijinius darbi-
ninkus, patsai Burnsas sutaisydavęs, kad padaryti priežastį
kaltinti unijų valdybas ir išardyti darbininkiškas organizaci-
jas, o už tat, žinoma, gauna atlyginimus ne tik paskirtus už
«piktadarių» naikinimą nuo valstijos ir miesto, bet ir nuo fab-
rikantų—darbdavių, kuriems unijos kaulu gerklėje stovi.

Elliottas sako, jog kitados patsai buvo detektyvu, pri-
klausančiu Burnso agentijai, todėl jam yra žinomos visos pa-
slaptys ir darbai to detektyvų biuro. Kaip yra žinoma, de-
tektyvų viršininkas W. J. Burns yra pridavęs darodymus
priešai Macnamarus ir apkaltino juos už sunaikinimą spau-
tuvės generolo Otiso Los Angelese. Elliottas taipgi apskun-
džia Wolterį Drewą, advokatą iš New Yorko, iš unijos kons-
truktorių machaniką geležinių ryšių, Johną Bushey ir Wi-
lliamą Tamsey, detektyvą iš vietinio detektyvų biuro, kurie
yra padarę suokalbį ir plenus dinamitinių pasikėsinimų, ku-
ris tai suokalbis yra žinomas Elliottui.

Savo išpažinimą Elliottas padarė po prisieka unijos val-
dybai, kaip pats sako, todėl, kad organizacija kontraktorių
«National Erectors Association» neišmokėjo jam pažadėtų už
įvairius pranešimus pinigų, sumoje tukstančio dolerių.

Pranešus apie tai W. J. Burnsui, šis nusijuokė ir ap-
reikė, jog Elliottas nėra niekad matęs, jog tai koks sumišė-
lis. Elliottą išgزامinuota ir pripažinta sumišėliu; nusiųs-
ta į beprotnamį. Viskas tas nėra naujiena. Amerikos be-
protnamiuose, sako, beveik viena trečia dalis pecijantų yra
visišškai protiškai sveiki žmonės, o uždaryti ten vien tik kai-
po «kenksmingi»... Elliottas išpažinime, beabejonės, yra tei-
sybė, kitaip nebutų taip greit su juo apsidirbta ir padaryta
nekenksmingu. Pats W. J. Burns kapitalistų dienraštyje,
žinomame, kaipo viens iš reakcioniškiausių, «The New

York Sun», Gegužės 8 d. š. m. apskelbia: «Privatiški detektyvai, kaip klesa, yra didžiausia gauja vagių ir varu apiplėšinėtojų (blackmailing thieves), kokia kada-nors egzistavo, nepaliesta teisingystės ranka». Taip sako apie privatiškus detektyvus, patsai privatiškų detektyvų erštas W. J. Burns. Tai kągi gal manyti apie tuos «detektyvus», Burnso žodžiais sakant, gaują vagių ir plėšikų, kiti žmonės, kuriuos ta gauja apiplėšinėja ir varu verčia atiduoti, kas ką turi? Juk Burnso bernai, kurie buvo sasiūsti suimti Macnamarus, taipgi apiplėšė uniją, sulauždami spynas geležinės šėpos, esančios unijos biure, ir iš jos paėmė unijos pinigus.

Kaip garsioje byloje Moyerio, Haywoodo ir Pettibono, taip ir dabar byloje Macnamarų priežasčia apkaltinimo yra dinamitiniai pasikėsimai. Pirmoje tų bylų tyrinėjimas parodė, jog piktadarystę papildė detektyvai sulyg pleno ir kapitalistų suokalbio. Kaip prie padėjimo dinamito po geležke lio stoties trioba, kur žuvo 19 ypatų, taip ir prie sutaisymo traukinio susidaužymo ant geležkelio, kur žuvo taipgi keltas nekaltų žmonių,— detektyvai prisipažino, kad tą viską atliko, nes juos nusamdė kasyklų savininkai. Tečiau už tas piktadarystes detektyvų nenubausta, vien stengtasi išrast kaltais ir nubaust nekaltus unijos višninkus, kuriuos išgelbėjo tik darbininkų klosos susipratimas ir pareikalavimas dalyką nuodugnai iširti. Taip šiandien yra su Macnamarais. Ta pati istorija, ta pati piktadariška konspiracija. Darbininkų klesa sujudo taip pat, kaip ir pirmesniame atsitikime ir taip pat reikalauja dalyką nuodugnai iširti. Ir tas ištirimas turės but padarytas, nes darbininkų klesa jau turi, taipgi ir kongrese savo atstovą, kurį savo atstovu pripažino jau viešai netik Kalifornijos darbininkai: organizuoti ir neorganizuoti, socialistai ir ne-socialistai, bet taipgi ir tie darbininkai visoj valstijų sąjungoje, kurie nieko bendro pirma su socialistais turėti nenorėjo.

Tas apsiereiškimas patvirtina, kad kapitalistų darbai plėteja darbininkų susipratimą, kad jie (kapitalistai) nori ar nenori, patįs kasa duobę kapitalizmo tvarkai su visokiomis jos niekšystėmis ir piktadarystėmis.

**Dėl p. J. Liutkausko «Žodis LSS. 7 kuopai»
«Kovos» num. 10 š. m**

Kas skaito socialistiškų raštus, tas žino, kad socialistai jau dabar turi prirengtas žmonių valdomosi formas, kad išvengtų to socializmo neapkenčiančius bei nepažįstančius bauginančio pavergimo mažumos per didžiumą. Tos valdomosi formos gal nuogandauti vien tie, kurie jaučia, kad jiems visuomenės gerovė visai nerupi, vien rupi pakakinimas savo, kad ir kenksmingiausių visuomenei ge'dulių; kurie jaučia, kad jų palinkimai ir bučas paiso vien tik ant savo ypatiškos gerovės, o su visais kitais, trauk velniai. Jeigu p. L. paziuros būtų kitokios, jeigu jis turėtų socialistišką pažvalgą, jis negalėtų užmėtinėti, kad socializmo surėdymas pavergs mažumą. Socialistiškame surėdyme niekas nevergs, jeigu pačios žmonių mažumos pikti instinktai ir įgimti palin-

kimai ją nevergs, jeigu tų ydų iš tos rūšies žmonių negalės greit išnaikinti protiškai išlavinantis ir supratimą išvystantis mokslas. Kas mano, kad žmogiškas supratimas vis laikas pats, koks yra, tas netiki į mokslą, tas netiki į vystymosi evoliuciją. Kas mano, kad vienutės užmačių pakakinimas yra svarbesniu negu reikalavimas visuomenės, tas nėra demokratu, tas neapkenčia žmonių balso, žmonių valdomosi formos, kur žmonės naudojami lygiomis teisėmis, kur kas yra daroma gero vienam, tas turi buti geru visiems, arba kas yra gero visiems, turi buti geru kiekvienam, o kas yra priešingas tai teisių lygybei, kuri nedaro «geresniu» vieną už kitą; kas yra priešingu tokiems gyvenimo santikiams, tas aiškiai parodo, jog yra šalininku oligarchiškų santikių, jog yra šalininku monarchistiškos valdymo formos, o pertat nėra pirm-eiviu, vien atgaleiviu.

Beje, kalbama ir rašoma, jog siekiniai, reikalavimai, protas ir minčių skrajojimai ne pas visus žmones vienodi. Iš to matypukčio žiurint, daleidžiama, kad dalis žmonių negalės pasikakinti egzistuojančia tvarka. Bet ir šiame atsitikime į tą «nepasikakinimą» užmetėjai žiuri ne ateities, bet praities akimis. Pakol žmonės gema skirtingose sąlygose, pakol jie auga nelygiose apystovose, pakol jie gauna kits kitam nepanašų išauklėjimą ir protišką išsilavinimą, jų palinkimai, jų nuomonės linkui kiekvieno dalyko supratimo yra nesutaikomai skirtingos. Bet tas gimimo, augimo, auklėjimo ir gyvenimo sąlygų įvairumas negal buti tarpe visuomenės, kur visų jos narių teisės yra lygios, kur materialinis padėjimas visų vienodas. Tose apystovose tur maž-daug susivienodinti ir žmonių supratimas. Juk atkaklumai ar priešingumai šiandien nesutaikomi ar neprašalinami vien dėlto, kad viena ar kita pusė savo manyme neįstengia pastebėti tų silpnųjų, kurie kitą pusę verčia prieštarauti kokiam-nors užmanymui. Juk tik nesupratimas ir uemokėjimas išvesti teisybės ir daro ginčus, kuriuos ir vadiname «nesusipratimais».

Eikime toliaus. Apie revoliucionierius p. L. sako: «Juk visi žino, kad revoliucionieriai skelbia revoliuciją». Čia išeina, kad karę sukelia kareiviai, kad kudikių gimdymo priežasčia yra lopšys. Ar ne taip p. L.?

Taip tai daug «beribinio» mokslo yra įgijęs socializmo kritikuotojas, kad net nesugebi nuosekliau savo profanizmo paslėpti, o bet nesigėdija save neklaidingu vadinti ir «kitų klaidas» nurodąs. Turbut nieks nepripažįs už teisybę, kad kudikių gimdymo priežasčia yra lopšys, bet dvasios šventosios šposai liepia tiems kudikiams gimti. Taip pat kares iššaukia ne kareiviai, bet tam-tikri reikalai ar tautų santikiniai; lyginai revoliucijas pagimdo ne revoliucionieriai, kurie pirmi stoja kovon prieš varą ir priešpaudą, gimdančius prispaustuose ir terlojamuose atsipriešinimo dvasių, bet revoliucijas iššaukia pačios valdžios savo tyranijomis ir žiaurumais. Ar reikia dar aškesnio pasakymo, kokios valdymo formos šalininku yra tas, kuris kaltina žmones, kurie varui ir tyranijai atsipriešina ir savo gyvastį aukauja dėl apginimo nuo priešpa-

dos ir tyranijos visų pavergtųjų. Ir ve, dėlko sulyg nuomnės p. L. reikia pasmerkti revoliucionierius, kad jų tarpe randasi tokie revoliucionieriai kaip antai: pradedant Svirskiu, užbaigiant Mizeregogu. (Kas tas Mizeregogas— turbūt netik aš vienas to nežinau. Bet kadangi p. L. kritikuoja sąjungiečius, mini Svirskį, tai rados, baigia «Kovos» redaktorium, kurį (ar gal LSS. Pildautį komitetą), apkrikštija Mizerigogu; turbūt nuo mažiausio iki augščiausio visus vienkiais laiko) Svirskį seniai oligarchijos šalininkų globai pavedėm ir anaip tol nelaikom huliganą revoliucionierium, bet kuo nusikalto revoliucijai tie, anot p. L. «mizeregogai»? Jei-ju jie nėra revoliucionieriais, tai tik ir pasidžiaugt galėtų p. L., kuris juk nėra, kaip augščiau nurodyta, šalininku revoliucijos. Bet neapkenčia tų «mizeregogų» todėl, kad neapkenčia revoliucijos, arba prispaustųjų žmonių atspriešinimo, o tie gi ir nemažai prisideda prie susipratimo plėtojimo, tas tai ir liepia p. L. piemeniškaai pravardžiuoti žmones, kurie jam neapkenčiami. Kitokio išvedimo iš p. L. pažiūrų chaoso turbūt negalima padaryti.

Dabar linkui p. L. teisybės sakymo. Sako jis niekad nebuvo «draugu», neigi aplikaciją niekad nėra padavęs, kad juomi tapti. Kad niekad «draugu» nebuvo, aš labai tam tikėčiau, bet kad «aplikacijos niekad nėra padavęs», tai tam netikiu. Gal p. L. mano, kad žmonės (o sulyg jo avys), greit užsimiršta ir galima jiems meluoti. Tečiau faktai-faktais lieka, atmename gana gerai, kaip p. L. prieš 1904 metus girdvošis, kad p. Paukščiui ir p. Olševskiui su išmetinėjimais laiškus siuntinėjęs, bardamas juos už skelbimą agitacijos už republikonų ir demokratų kandidatus, mat sakėsi socialistams simpatizuojas. 1904 metais Brooklyne, pats p. L. republikonu klubą sutvėręs ir su šunskiu karštai agitavę už Rooseveltą. Man užmetus jiems, pasakė, kad tą darę ne dėl savo persitikrinimų, vien dėlto, kad jam pažadėta policmona vieta, o šunskiu laiškanėšio vieta. Tečiau prizadėjimų republikonai neišpildė, tad p. L. persikelė į Elizabethportą, kur prisirašė prie LSS. kuopos, kurios per tulą laiką sekretorium buvo, pakol neišvažiavo į Valparaiso mokyklą. Tolesniai, sakosi esąs pasekėjų Tolstojaus mokslo, bet prieš rinkimus demokratų susirinkimuose Tamany Hall, laiko prakalbas ir vėl agituoja už kapitalizmo tvarkos palai-kytojus. Užmetėjams teisinasi, kad daras tatai ne iš persitikrinimo, vien už pinigus, nes jam moka po \$10.00 į vakarą... Kas čia išėina? Tas, kad už pinigus p. L. p a r s i d u o d a b i l e k a m, nežiuriut, kad tas «bilekas» gal buti grieščiausiu tolstoizmo priešu. Demokratai moka po 10 dol.— už juos agituoją, republikonai 5 c. duotų daugiau— už juos agituotų. Kuo yra toks parsidavėlis? Kuo pavadinti jį, p. L.?

Tai mat kokie žmonės kuojoja socializma, tai mat kokie žmonės save «neklaidinąs» ir nesilpnais vadiną.

Nebečiau pašventęs tiek laiko ir vietos «Kovoje» savo staisnio dėlei, jeigu p. L. nebutų pasirašęs po savo kritika TMD. pirmininko vardu. Jeigu nuo TMD. pirmininko ke-

dės socialistus bando mokyti, tad ir pridera plačiau mokytojaus klydimus nurodyti, nes tuomi jie klaidina ir organizaciją, kurios viršininku vadinasi. TMD. nemažesnė pusė yra tu, kuriuos p. L. išniekina. Reiškia išniekina ne vien LSS. bet taipgi ir TMD., kuri jam leidžia daryties sau karijerą. Nuo savo vadovų ne išniekinimo ir klaidinimo, bet mokini- mo ir vedimo prie geresnės ateities reikalaujame!

J. Šukys.

Pranešimas.

Paskutiniu laiku pakeltas klausimas tarp amerikiečių lietuvių link įstegimo progresyviško savišalpos ir apsidraudi- mo draugijos. Mums baltimoriečiams pasirodo butinai reika liugu.

Apsvartę atradom, kad butų praktiška tvert draugiją maž-daug ant tokių pamatų:

1) Pripažįstame, kad šiandieninė buržuaziškoj tvarkoj, ta pašalpa, kurią gali suteikt draugija, negal prašalinti tą baisų nedateklių—visų darbininkų skurdą; draugija tą stato, tiktai kaipo laikinį pagerinimą, o galutinas jos tikslas— pilnas išluosavimas darbininkų nuo nelaimių ir skurdo. Męs persitikrinę, kad darbininkų padėjimas galėtų but daug geresnis, net prie šiandieninių sąlygų, jeigu tik darbininkų klesa nebutų taip apleista, kad ji galėtų but daug stipresnė, susivienijus ir supratus savo klesos reikalus, stodama į kovą pie kiekvienos progos ranka rankon.

2) Pašalpa ligoj padalyta į du skyriu. Pirmo skyriaus nariai gauna pašalpos savaitei \$7.00, mokėdami 60 c. į mėnesį. Antro skyriaus \$12 00 savaitei, mokėdami \$1.00 į mėnesį. Numirus, palaidojimui išmokama \$75.00, kuriuos nariai sumoka proporcionališkai. Apdraudos skyrius, į kurį gali įstoti kaip vyrai, taip ir moteris, \$150.000, už \$2.00 ant metų senumo nuo 18 iki 30 metų, ir \$3 00 ant metų, nuo 30 iki 40 metų. Mokėdami įstojimo: pirmieji po \$1.00, antrieji po \$2.00.

Ant panašių pamatų draugija Baltimorėj jau pusiau suorganizuota ir progresyviškoj liaudyj randa gerą pritarimą. Dėlei to pranešam ir kitų miestų draugams—darbininkams, kad apsvarstytų ar butų tinkama tokia draugija ir dėl kitų miestų. Jeigu išrastų neatsakančią, dėl kai—kurių punktų, kad pasistengtų pataisyti, kad atėjus LSS. VI-tam susivažiavimui, nereiktų dairytis į šonus, bet turėtume gatavą, gerai apdirbtą konstituciją. Čion męs smulkiau paminėjom punktus tik tuos, kuriuos galima vykdint gyveniman, gyvuojant draugijai, kad ir vienam mieste, daleiskim, kad ir Baltimorėj. Bet turim apdirbę ir dėl plačiau: kaipo džiovivinkų skyrių, invalidų, augštesnių laipsnių apsidraudimo ir daugelį kitų naudingų uždavinių draugijos, kuriuos išpildyt tik galima gyvuojant draugijai visose Suvienytose Valstijose. Pranešime kiek vėliau per spaudą arba tiesiog susivažiavime.

Varde tveriamos draugijos, Konst. apdirbime komisija: P. Grinius, 704 W. Lombard Str. Baltimore, Md. A. J. Brazis, V. Stankevičius ir P. Glaveckas.

Senas Vincas, R. R.

BAISI NAKTIS.

(Iš atsitikimų Rusijoje).

(Tasa)

Lietus stambiais lašais, atsimušdamas į langus, darė nykų šniokštimą, vėjas per išmuštą lango stiklą veržėsi į kambarį, kuriame maža šeimyna, susėdus apie stalą, valgė vakarienę. Tai Jonelio tėviškė.

Tėvas atsikėlė iš už stalo, apsistojo viduryje aslos, užsidegė pypkę, perėjo du kartu išilgai aslą, galiausiai priėjo prie lango, atsisėdo ant suolo, ir žiūrėdamas per langą, pasipurte šurpiu ir tarė:

— Tai bjaurus oras lauke. Ne dieve duok, šitoks oras patiktų ką ant tolimos kelionės, tai jau gana: tamsu, nors ir akį durty nematyt, o čia lietus kaip iš viedro pila. Atmenu, kaip viną rudenį grįžau pavėžinęs Jonelį į mokyklą, tai ir šitoks oras patiko: tamsu kaip maiše, vėjas tarsi pagriebęs ir nuneš; lietus tuoj permerkė iki kūniui, arkliui sustojo, prunkščia, purtoši... Na, ir turėjau nakti pakeliu. B u r r... Net purto šurpulys, kad ji vilkai pagautų.

— O kiek keliauninkų randasi ant kelio šiąnakt!... O jeigu dievas sergsti, tai nė jokia nelaimė neatsitinka. Viskas viešpaties rankose!— jautriai kalbėjo motina.

— Tėtulyt! Aš praeitą naktį sapnavau Jonelį. Jis mane pabučiavo; toks nuliūdes ir verkė. Ką tas reiškia, tėveli!— klausė jaunesnėji duktė.

— Ką tu čia, vaike, tiki į tuos sapnus, vėjas ir gana. Geriaus padainuok man tą dainelę, kurią Jonelis išmokino, tai busi gera margutė. Ar padainuosi?

— Kad mama barasi: ji sako, kad maskoliai mane išvezį į kalėjimą už tokias dainas.

Lėtai pabaladojo kaž-kas į duris. Mergina palikus tėvą, pribėgo ir atidarė duris. Lempos šviesa, išsiveržus iš kambario, atsimušė į prieš duris stovintį augštą, drebantį vaikiną: jo rūbai šlapi ir purvini, galva aprišta raudona skara, veidas išblyškęs ir išmargintas juodais randais. Jis įėjo į vidų ir drebėdamas, vos girdimu balsu pratarė:

— Tėveliai!...

Tėvas pašoko nuo suolo, pribėgo prie sūnaus ir abiem rankom apkabino jį. Visi sustojo apie juodu ir nusigandę laukė daugiau kalbos jo. Tėvas pasisodino sūnų prie šilto pečiaus ir atsigrįžęs į motiną tarė:

— Atnešk sausas drapanas.

— Pailsau labai, petaisykite lovą!— silpnai meldė Jonelis.

Netrukus viskas buvo paruošta ir Jonelis gulėjo ten pat stovinčioj lovoj. Motina atnešė šiltos arbatos, kurią jis gardžiai išgėrė. Valandėlę pasilsėjęs, pakėlė galvą, pasirėmė ant rankos ir linksmi apžvalgė visus apie lovą sėdinčius namiskius, lūpos jo meiliai prasišiepė ir žiūrėdamas į motiną, tarė:

— Mamyte! Juk aš tave dar nepasveikinau!

Motina prisilenkė, apkabino jo kaklą ir savo karštas lūpas, prispaudė jam prie kaktos. Motinai atsitraukus, priėjo sesutės, kurios taipgi bučiavo išblyškusį brolio veidą ir lašino šiltas ašaras.

— Kas atsitiko su tavim, sūnau?— paklausė tėvas.

— Tėveli. Aš užvakar mačiau baisią regyklą, iš kurios vos-nevos išnešiau savo gyvastį ir parbėgau jus atsisveikinti...

Jo akisė pasirodė ašaros ir jis apsikniaubė į priegalvį. — Neverk, sūnau. Papasakok, ką matiai!— švelniai kalbėjo tėvas.

Jonelis atsisėdo, nusišluostė ašaras, pasirėmė ant rankos ir pradėjo:

— Taip, mes su draugais nutarėme švęsti Pirmą Gegužės, prie to prisidėjo didelė dalis darbininkų. Prieš tą dieną, padarėme net penkiose vietose susirinkimus ir nutarėm, kad ant rytaus nuo devintos valandos, visų dirbtuvių darbininkai, apleistų dirbtuves. Naktį išlipinom atsišaukimus ir nekantriai laukėm rytojaus.

Kaip tik pabirkų dūdos sušvilpė, paženklandamos devintą valandą, tuojaus užsikimšo gavės darbininkais ir visas miestas, tarsi apmirė, viskas nutyko, dirbtuvių kambariai nustojo rūkti ir apsišreiškė Pirmos Gegužės šventė, pilnoj to žodžio prasmėj.

Mes iškėlėm raudoną vėliavą, kurią aš nešiau ir pradėjome eiti per miestą. Apie mus susispietė didelė minia žmonių ir ėjo drauge. Kiti draugai darė tą patį, ir kitam krašte rinkos pasirodė tokia pat vėliava; mes ėjom prieš vieni kitus, o minia vis augo ir augo. Susitikom su jais, ir minia susiliejo į krūvą, kuri užtvėnkė rinką ir gatves. Mes pasukom didžiąja gatve, pleciaus link, ir ėjomo ramiai, tik skardus «Marselietės» aidas skambėjo visam mieste.

• Aš ir mano draugai buvome pirmose eilėsi. Mūsų rankose plevėsavo vėliavos. Netoli pleciaus, užstojo mums kelią raiti kazokai ir liepė išsiskirstyti. Mes prašėme geruoju, kad leistų ant pleciaus, kur norėjome apkalbėti savo reikalus... Jie kaip žvėriš šoko ant mūsų ir pradėjo kapti kardais ir nagaikomis. Mano draugas tuoj krito nuo kazoko smūgio su perkirsta galva... Aš valandėlę gyniausi su vėliavos kotu, bet gavęs smūgį į galvą, pasijutau po arklių kojomis.

Minia pradėjo bėgti į visas puses, gatvė apsisakė žmonių krauju... Aš atsigavęs, pakilau, aprišau savo galvą vėliava ir leidausi bėgti, idant dar kartą pamatyti jus. Atbėgau ant stoties, prisitaikiau prie mašinisto ir meldžiau, kad mane pavėžintų; jis mane paslėpė angliniam vagone ir laimingai atvežė iki artimiausios stoties. Čion visą dieną prabuvau miške, nes bijojau, kad nepagautų, tie bjaurūs budeliai, ir neatskirtų mane nuo jų. Vakare pradėjo lyti, tai vos-vos stengiau aplankyti jus.

Štai mūsų vėliava, kurią aš ištraukiau iš po krauju apsiliejusio savo draugo ir aprišau savo perkistą galvą... Ji yra liudininke tos baisios dienos!... Ji šaukia ir šauks viso pasaulio darbininkus į vienybę! Ir visados primys tą baisią dieną plačiai darbininkų miniai! Ji šaukia atkeršijimo už nekaltą žmonių kraują!...

* * *

Staiga sudundėjo žemė, supoškėjo duris ir su dideliu treuksmu, įsivertė į kambarį žvaigždėti žandarai ir kazokai... Jie puolėsi prie gulinėio Jonelio, ištraukė sukruvintą vėliavą ir, sugriebę jo rankas, ištraukė iš lovos. Jonelis parpuolė ant žemės.

Kazoko ranka su nagaika iškilo, sušvilpė ore ir nukrito ant Jonelio. Motina pripolė ir savimi uždengė savo sūnų. Nagaikos švilpė ore ir viena po kitos, puolė ant jos pečių. Ji laikė apglėbusi savo sūnų ir tylėjo...

(T. B.)

LAISKAI | REDAKCIJA.

21-me «Kovos» numeryje, p. Margeris straipsnyje «Mūsų laikraščiai ir redaktoriai», užkliudo tulus dalykus, į kuriuos atsakyti jaučiuosi privirstas, nors iš principo jokių polemikų nemėgstu.

Tame straipsnyje išskaitau: «Jis (p. Kl. Jurgelionis) dar užsienij gyvendamas nepergeriausiose, o gal ir visai kritiškose aplinkybėse, šaukėsi į Amerikoje gyvenančius susipratusių darbininkus—socialistus, prašydamas pagalbos. Šie manydami, jog anas yra socialistas, apšviestas draugas, sumetė, kiek kuris išgalėjo ir nusiuntė kelionės lėšas. Tą patyriau budamas: Plymouth, Scranton ir Willkes-Bare apielinkėse...»

Kadangi jau nebe pirmu sykiu tenka girdėti užmėtinejimai p. J—niui, buk jis pats kreipėsi į Amerikos lietuvių socialistus ir prašęs jų pagalbos, tad laikau sau už privalumą klausimą paaiškinti.

P. Kl. Jurgelionis ne tik nesikreipė į amerikiečius, bet laiškuose, rašytuose į mane, aiškiai pabriežė, kad jis nori, idant jo žadamoji kelionė Amerikon, nebūtų viešai skelbiama, nėgi renkamos viešos aukos kelionei. Aš pats budamas neturtingas, negalėjau paduoti draugui rankos be paramos iš kitų pusės, bet tos paramos niekad ir niekur neprašiau Jurgelionio vardu, o tik savo ir dariau tai privatiškai, o ne viešu budu. Patsai dalykas virto viešu, man to nenorint ir apie tai nežinant. Prie to patėmysiu, kad visiems, pas ką prašiau pagalbos šiame atsitikime, rašiau, jog «kas norės gauti atgal savo paaukautus (apie paskolą ir balso negali būti) pinigus, gaus, tik tepraneša apie tai man. Toliaus nė p. Margeris, nė kas kitas neprirodys, kad kur—nors butų pagarsinta ar tai mano ar tai p. Jurgelionio vardu, butų koks atšiaukimas sulyg pagalbos.

Tatai, jei kas apraudoja paaukautą skatiką ir nenorėdamas atsiimti jį atgal, mano jį esant pražuvusį, tekaltina už tad mane, nes aš tų aukų prašiau, o ne p. Jurgelionis. O kas nori gauti atgal tai, ką paaukavo, malonės man apie tai pranešti, ašgi, pagal geriausį savo išgalėjimą, jei ne tuojau, tai netolimoj ateityje sugrąžinsiu, gerą «acių» pridėjęs.

Atvirai pasakysiu, jog iki šiam laikui dar nežinojau, kad paaukautas centas gali atnešti žmogui tiek apšmeižos ir dvasiško nesmagumo, kad to ir doleriais neatlyginsi.

Baigdamas šį mano pranešimą, pridėsiu dar kelis žodžius. Pono Margerio straipsnis, verčia žmogų manyti, kad mes negalime ne tik kito asmens paguodoti, bet ir savęs neuodojame. Ar guodojame save, mesdami žmogui į akis apkaltinimą, kuriam prirodyti teturime vienintelį dokumentą—humoristšką laikraštį? Lai parodo p. Margeris. Parodyta, gana drąsos žmogų vaginti, bet deja! Stinga civiliškos drąsos pasirašyti po straipsniais tikroju savo vardu. Iš to aiškiai matyti, kad mes tik kišenyje špygą temokame rodyti, arba iš pasalų tik kandžiojame nepatinkamus sau žmones.

Nemanau ginti Jurgelionį, nesą jis to ir nereikalauja. Vienok pasakau, kad pažindamas jį nuo daugelio metų, ir dabar esu tokios pat nuomonės apie jį, kokią išreiškiau laiškuose į savo draugus ir pažįstamus. Tikiuosi, kad tai bus mano pirmas ir paskutinis atsiliepinimas šiame klausime, nesą polemizuoti— nėra noro nė laiko.

V. K. Račauskas.

1401 N. Main ave. Scranton, Pa.

SVARBIOŠ ŽINIŠ.

Gudri politika.

Philadelphijos municipališka politikierių šaika, kuri savo darbais daro miestą «juoda dėme» ant Jungtinių Valstijų žemlapio, pastaruoju laiku prie tokių savo darbų pridėjo dar vieną «žiedelį». Majoras John Reyburn'as, norėdamas savo sunų įkišti kongresan ir užtraukti ant miesto paskolą sumoje 11 milijonų 500 tukstančių dolerių, su savo šaika griebėsi gudrios politikos. Pereitais metais miesto teismui uždraudus skolinti miesto reikalams 5 milijonus dolerių, miesto valdžia išleido bondsus, mokančius 4%; bondsus gangreit išpirkto «biznierių», o laikraščiai skelbė užstojimą «glorious hour for the people». Taigi, šiais metais majoras Reyburnas, agituodamas už savo sunų, kaipo kandidatą į kongresmonus iš 2 distrikto, apskelbė, jog 11,500,000 paskolą užtrauks bondsus išpardavimais «žmonėms», o neims ją iš bankierių. Žmonės turinti pinigų bankose, gal imti miesto bondsus, gaunant 4% procentą. «Žmonės» pasidžiaugė ir paleistą paskolos klausimą per balsavimą, 86 tukstančiais, prieš 26 tukstančius balsų nubalsavo, tikėdamiesi gauti nusipirkt bondsus. Taipgi nežiurint, kad vos maža dalis piliečių balsavo, išrinkta nuo 2 distr. atstovu į kongresą majoro sunų. Bet dabar majoras jau apsimisljo ir apreiškė, kad minėtu budu užtraukti paskolą yra nenaudinga, nes reikia prie bondsus išpirkimo prileisti žmones su šimtu ar dviems, o pertai, susitvertų sindikatas ir miestas turėtų patekti į «žmonių» rankas. Taigi paskolą ims iš bankų ir 4% mokės bankieriams, o balsuotojams gi parodė— pirštą.

Demokratiško valdomosi forma.

Florydos valstija nubalsavo įvykdymą teisės inicijatyvos ir referendumo. Taigi dabar Jungtinių Valstijų sąjunga 8 valstijose turės demokratišką valdomosi formą, kur žmonės naudojami referendumu ir turi teisę daryti inicijatyvą.

Ne socialistas, bet gi «tautos edikas».

Daug rašalo išrašyta, bekalbant socialistus už tarptautiškumą, o visgi randasi tokių, kurie lyg nebūtų girdėję tų pažeminančių apkaltinimų ir nesigėdi skelbti nuomones už tarptautiškumą.

Štai Suv. Valst. armijos generolas Hiram M. Chittenden išlenda su šiokiu patarimu—užmanymu: Įsteigti sąjungą pasaulio viešpatyčių su centrališka, ypatingai įgaliota val-

dyba. Turėti parlamentą iš dviejų rūmų: vieną iš atstovų lygiai nuo kiekvienos viešpatijos, ir kitą iš atstovų pagal skaitlių gyventojų. Pildomąjį komitetą turėti iš 3 narių, o teisdarystę pavesti teismui iš 15 narių. Ant jurių, užtikrinimui ramumo, laikyti tarptautišką laivyną. Tada busias sutikimas tarp tautų ir žmonės laimingai gyvensią.

O dėja! Net vaikai dievaičio Marso užsikrėtė svajonėmis apie tarptautiškumą! O nelaiminga tėvynė!

P. Kietis.

Tarptautiškas darbininkų solidariskumas.

Sevastopolyje ir Kryme (Rusijoje), sustreikavo murininkai iš priezasties pailginimo jiems darbo valandų. Darbininkai prieš streikuosiant kreipėsi prie miesto «galvos» Jergopulo, bet šis atsakė: «nesiklausiamie darbininkų ar jie sutinka». Darbininkai parodė, kad neviskas galima daryti be jų sutikimo. Miestui apskelbus pailginimą darbo laiko, darbininkai pradėjo dirbti, bet tik paprastą savo laiką. Į jų vietą partraukė turkus, bet šiegi persitikrinę kame dalykas, atsisakė dirbti dėl darbininkiško solidariskumo, parodydami miesto valdžiai, kad darbininkų tamsumu negalima išnaudotojams naudotis.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos taip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

PITTSTON, Pa. Gegužio 14 d. š. m., atsibuvo prakalbos, kurias parengė LSS. 32 kuopa. Kalbėjo A. Živatkauskas iš Scranton, apie 2½ valandos ir labai įspudingai.

Antras kalbėjo K. Arminas iš Plymouth. Tarpais deklamavo bei dainavo mažos mergaitės, Pieteriutės, iš Wilkes Barre

Publikos atsilankė api 200. Aukų surinkta \$2.12 uždengimui lėšų. Prie 32 kuopos prisirašė 8 nauji nariai.

K. A r m i n a s.

PLYMOUTH, Pa. Gegužio 7 d. š. m., atsibuvo LSS. VII-to rajono, 8-ta konferencija, kurioje ant pradžios padainavo LSS. 9-tos kuopos choras pora revoliucionieriškų dainų ir šiaip daug atlikta dėl darbininkų ateities (čion neminėsiu, protokolas parodys).

Minėtą d. vakare, atsibuvo prakalbos, parengtos LSS. 24 kuopos. Kalbėjo A. Živatkauskas iš Scranton apie 2 valandas ir vis užimančiai su energija, padarant įspudį publikai. Trumpai kalbėjo J. Bučinskas iš Binghamton ir J. Čepulis iš Pittston. Tarpais deklamavo: B. Žukienė, K. Mazurkevičienė, O. Nevulitė ir P. Šlekaitis. Publikos buvo arti 2 šimtu. Aukų surinkta \$2.07 uždengimui lėšų. Prie 24 kuopos, prisirašė 1 narys.

K. A r m i n a s.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

91) Nesulaukus ilgą laiką nuo Tr. Teismo reikale J.Grini ir J.B.Smelstoriaus jokio nuosprendžio, užklausta to teismo pirninką drg. Petrašką, kas pasidarė su tuo dalyku. Gauta atsakymas: to teismo sekretorius dar vis tebesilaiko pas save nuosprendis buvo žadėjęs tuojaus po teismui priduoti. Paraginta drg. Petrašką, kad pasirūpintų išgauti tą nuosprendį. Dr. Petraška bila už iškaščius teismo reikale priduta adm. dėl apmokėjimo.

92) Drg. P.Petronis ir vėl skundėsi, kad jį neteisingai 7 k norinti prašalinti iš S-gos, o 7 kp. klausė, kodėl neprašalina Petronio, nes pranešimas jau pridutas. Paaiškinta: kad Petronio nebus prašalintas be ištyrimo, o 7 kuopai — kad joks pranešimas nėra aplaikytas.

93) Pranešus drg. Giliui, kad dar trys rajonai nesumokėję V.K.-to sekr. iškaščių, paragint skolingieji rajonai užsimokėti.

94) Susitvėrė nauja (162) kuopa Boston, Mass.

95) 147 kp. įnešimas, užvesti visose kuopose vienodai finans knygas vienodai, pagal drg. Petrašiuno sutaisytas formas — pasiūstas P.K.-tui.

3 VI, 11.

LSS. Centro Sekr. A.Purvis.

Įnešimas LSS. Referendumui.

LSS. 24 kuopa savo susirinkime, laikytame January 8, 1911 po visapusiskam apsvartymui rado būtinai reikalingu įvykdyti gyvenime V to Sus. Protokolo Referendume priimtą nutarimą — išleisti mėnesinį priedą ir dėl to dalyko realizavimo gyvenime mūsų kuopa, nutarus, paduoda sekantį įnešimą:

1) Kiekvienas Sąjungos narys turi mokėti kas mėnuo po K. daugiau Centro išdan. 2) Tie pinigai tur būt sunaudoti išleisti mėnesinio priedo.

Plymouth, Pa. 13 IV, 11. Varde 24-os kuopos

Org. K.Arminas, Sekr. J.Kazlauskas, lėd. J.Ližaitis.

Įnešimas performuluotas per Centro sekretorių.

26 V. 11.

LSS. Centro Sekr. A.Purvis.

Dėlei LSS. Pašelpinio Skyriaus.

LSS. 80 kuopa Hazletov, Pa. savo susirinkime, laikytame 26 d. Gegužio š. m., svarstė ir apie įvedimą prie Sąjungos Pašelpinio Skyriaus. Musų nuomone toks skyrius būtinais reikalingas, kadangi kol-kas apsieaugoti nuo nelaimės nėra tai bergždžias reikalas; o ypač, kad mūsų lietuvių kitos apdraudos draugijos yra, tai po tokio, tai po kitokio «pono» globa.

Patį pamatą P. Skyriui išdirbs susivažiavimas. Musų nuomone, toks skyrius galėtų turėti savo tam tikro sumo atsarginį kapitalą, iš kurio būtų išmokama posmertinės pašalpas ligoje, o višįjantį atsargos kapitalą—pinigus, būtų galima leisti į pramonę— real estate— tai tame atžvilgyje toks P. Skyrius, turėtų but ir «bizniškas».

Sek. A. Š u k i s.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 11.

LSS. Pild. Komitetui: Draugai!

Sulyg apturėto iš Jūsų laiško No. 204-1398, nuo 22 XII 10m. sluo pakvituojame du šimta aštuones dešimts vieną dolerį ir (\$281.04), iplaukusius Liet. Socijaldemokratų Partijos Centro Ko.

mlteto išdan, per mūsų įgaliotinį Amerikoje drg. A. Baranauską. Žemlaur pridėdame smulkų įplaukusių aukų surašą, iš kurio matyti, keno ir kokiam tikslui buvo aukauta.

Išreikšdami didelį ačiū visiems aukavusiems, dėkuojam ypač LSS. Centro įstaigoms ir visiems draugams, kurie padėjo drg. Baranauskui atlikti svarbų darbą: 1) aplankyti bent dalį Lietuvos darbininkų apgyventų kolonijų Amerikoje, susipažinimui su jų gyvenimu; 2) pranešti joms apie dabartinį Lietuvos darbininkų padėjimą; 3) sugrįžus supažindinti mus su išeivių organizacijomis ir gyvenimu, ypač su LSS. viduriniais santikiais ir darbu. Tokiu būdu, ačiū Jūsų parėmimui drg. B. patarimais ir pinigais, jau buvęs nutrukęs sąryšys tarp Lietuvos darbininkų šiapus ir anapus jūrės vėlė užmegstas, kas taip svarbu netik Lietuvos, bet ir kitų kraštų darbininkų klesiniam susipratimui sustiprinti.

Neleiskime šiam ryšiui nutrūkti! Lai gyvuoja proletarijato solidariskumas! Lai gyvuoja tarptautinis socializmas! Lai plėtojasi ir stiprėja Lietuvos darbininkų socialistų judėjimas Amerikoje.

LSDP. Centro Komitetas.

LSDP. Antspauda.

SURAŠAS ĮPLAUKUSIŲ PINIGŲ.

Iš kur ir kas aukavo	Veikimul			Iš kur ir kas aukavo	Veikimul		
	Kankin.	Viso			Kankin.	Viso	
Brooklyne:				Courtney	1.67	—	1.67
Paskolos Ratais	2.50	—	2.50	New Kensington	—	3.20	3.20
19 LSS. kuopa	8.00	—	8.00	Allegheny	3.16	3.00	6.16
Conneticut Rajono K-tas	10.00	—	10.00	Manifold	3.83	—	3.83
Boston, Pa. 42 kp.	6.15	—	6.15	Coal Centre	2.60	—	2.60
				Donora	1.64	—	1.64
Mass. Rajonas:				Lalke Rajono kon.	5.15	—	5.15
Bostono 00 kp.	5.00	—	5.00	Drg. Alleg. kp.	4.00	—	4.00
Birutės daln. dr.	2.00	—	2.00	Nuo paskaltų Alleg.	40	—	40
Brocktono kp.	14.19	—	14.19	Drg. rajono konf.	11.00	—	11.00
Brightono kuopa	10.00	—	10.00	Drg. Kersis	2.58	—	2.58
Cambridge	6.00	—	6.00	D gal McKees Rocks	5.75	—	5.75
Gardner	5.00	—	5.00	Du Bofs LSS kuopa	10.00	—	10.00
Athol	1.75	—	1.75	drg. iš lalmėtu pin.	1.00	—	1.00
Fitchburg	5.00	—	5.00	Cleveland, O. kp. ir drgg.	13.00	—	13.00
Middleboro	6.85	—	6.85	Detroit, Mich. kp. drgg.	20.50	—	20.50
Bridgewater	3.55	—	3.55	Shenecy, N.Y. klube	4.05	—	4.05
Norwood	5.00	—	5.00	drg. Grybauckas	5.00	—	5.00
Gegužinės šventėje:				V Rajono kuopos:			
Waterburio kuopa	10.00	—	10.00	Hazleton	3.60	—	3.60
Union City kp.	5.00	—	5.00	Shaft	3.30	—	3.30
Wallingford	2.70	—	2.70	Gilberton	2.00	—	2.00
LSS. Rajono K-tas	18.00	—	18.00	Mahanoy City	3.00	—	3.00
VII Rajonas [Pittston]	12.00	—	12.00	Shenandoah	5.05	—	5.05
				Ant gatvės mttingo	1.05	—	1.05
III Rajono kuopos:				Minersville drgg.	11.00	—	11.00
Morgan kp	4.10	—	4.10	Girardville	1.43	—	1.43
Homestead	1.75	—	1.75	Jersey City mttinge	—	4.14	4.14

Iš viso įplaukė.....\$281.04

I tą sumą įeina: a) Partijos darbai \$270.04; b) Kankiniams \$10.34. Tą viską šiuomi ir pakvituoame, kuriuos surinko drg. A. Baranauckas Amerikoje 1909-1910m.

Kovo 10 (23), 1911m.

Lietuvos Soc. Dem. Partijos Centro Komitetas.

Nutarėm čion priduoti laišką ir kvitą už surinktus Amerikoje per drg. A. Baranaucką pinigus dėl LSDP. C.K.-to išdo, patalpinti „Kovoje“ visuomenės žiniai.

N.Y. City, 19 V, 11.

Waterbury, Ct. 23 V, 11. L.S.S. P.K-as

Wiimdering, Pa. 26 V, 11.

LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

Philad'a, Pa. 31 V, 11.

Rev. Rėmimo Komiteto Tarimas N 1.

G. Draugai:— Mūsų priguli už sekretoriavimą RRK-te 2.50,

kaipo padarytos išlaidos už krasos ženklelius, knygų ir laiškų siuntimą. Reikalauju, kad man būtų atmokėta iš RRK-to išdo. Kuomet aš likau sekretorium, tai panašiai drg. Pruselaičiui, buvusiam RRK. sekretoriui buvo išmokėta. Su draugiškumu Springfield, Ill. 30 XII, 10. Buvęs RPK. Sek. V. Černauskas. Nutarėmė išmokėti drg. V. Černauckui 2.50, kaipo už padarytas lėšas laike tarnavimo.

So. Boston, Mass. ? RRK-to Pirms. J.P. Raulinaitis

Minersville, Pa. 12 V 11.*) » Iždin. J.M. Ramanauskas

Baltimore, Md. 15 V, 11. RRK-to Sekr. J. Bulota.

Philad'a, Pa. 31, V, '11.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

LSS. III-čio rajono reikaluose.

Peržiūrėjus III-čio rajono protokolus, galima atrasti daug gerų, reikalingų nutarimų, ypatingai rajono reikaluose.

Klausiu III-čio rajono draugų, ar visi nutarimai yra pildomi rajone? Ne, nevisi! O kas kaltas tame, kad daugumas nepildo, rajono referendumu užtvirtintų nutarimų?

Kad pilnai atsakyti į tą klausimą, pirmiaus patariu kuopų komitetams ir nariams, perskaityti tą kartą protokolų kopijas, kurios randasi kuopų archive. Ir pasiremiant ant nutarimų, reikalauti nuo rajono viršininkų išpildymo pareigų. Nemamau atkartoti daugeli nutarimų, nes užimtų daug vietos organe. Vienok turiu paminėti nors vieną, svarbesnį iš nepildomų nutarimų: kad kuotvirčiausiai surišti, supažindinti visas kuopas, kaip su rajono, taip ir su sąjungos reikalais, tai Cortnėy laikytoje konferencijoje, 1910 m. nutarta mėnesiniai raportai.

Rajono sekretorius gavęs 3 mėnesių raportus, turi sutvarkyti ir kas 3 mėnesiai išduoti vieną abelną raportą į visas kuopas.

Prąėjus 1910 metams, nepasirodė nė vienas trimėnesinis rajono raportas. Dėlko? Neteko matyt nė oficiališkas reikalavimas su papeikimu už neatliktą darbą.

Protokole, 1911 metų, Vasario mėnesyje, tas pats klausimas su pataisymu nutarta, kad vietoje rajono sekretoriaus raportai, turi būti siuntinėjami per rajono organizatorių, šįmet pagal taisytą nutarimą taipgi atsikartoja ta pati giesmė. Praslinko 5 mėnesiai, o trimėnesinio raporto nesimato.

Neužilgo bus III-čio rajono konferencija, į kurią pridera įiusti kuopų atstovus, dėl apkalbėjimo rajono ir sąjungos dalykų. Viskas labai puiku! Tik gaila, kad mūsų kuopų atstovai, net su mandatais, o neturės tokio pilno supratimo sprendime rajono ir sąjungos dalykuose. Tai vis pasidėkavojant tiems pražiopsotojams, kurie nepildo savo pareigų.

Draugai, prie darbo! Ar ilgai kalsime nutarimus, tartum dėl kitų? O ar nepildysime kada mėš visi jų.

Kuopos, siųsdamos atstovus į rajono konferenciją, geistina, kad suteiktų kuopos abelną raportą. Taip, kad ir ne

*) Ši krivulė tapo sulaikyta du mėnesiai pas drg. Ramanaucką.

J. Bulota.

Fory

esant rajono raportų, būtų galima sutvarkyti padarytas klaidas, o iš rajono komiteto, reikalauti pasiteisinimo.

J. B r a z a u s k a s.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Už Gegužį Mėnesį, 1911 m.

I P L A U K O S.

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo
1 12.00	29 2.40	83 2.60
4 7.80	30 3.00	84 3.40
5 3.40	31 5.40	87 3.40
6 13.20	32 2.00	89 5.80
7 6.90	34 5.60	91 5.00
9 3.40	36 4.80	100 2.13
10 1.40	37 4.40	114 4.00
14 15.60	41 6.80	119 3.80
15 5.80	49 4.60	133 7.00
17 6.20	55 3.20	137 5.40
19 5.80	58 2.20	144 5.40
21 8.40	60 13.60	147 3.80
23 2.80	67 2.80	151 1.60
24 1.00	71 3.20	153 2.40
28 4.00	73 3.40	156 4.80
	78 4.00	160 1.00
		230.63

Pavienių sąnarių mokesčiai.

A. Petkevičia 3.00, M. Šliakys 2.00, K. Juozapavičia 1.60, S. Kairys, J. Puodžiūnas, T. Bartkus, W. Kornillo, S. Raudove — po 1.00. Viso 11.60

Prenumerata «Kovos».

Lith. Benefit Club, F. Putvinskas, K. E. Bertulis, A. J. Banušauskas, T. Pelis — po 2.00; J. Vaitkus per K. Rutkų, K. Godveen per Vaitkevičių, P. Juodis, J. Žekonis, K. Dervin, P. Pilėnas, R. Baudoin — po 1.00. Viso 17.00

«Kovos» Fondas.

Per J. Dzervis 12c

Prenumerata «Revol. Dainų».

O. Laskevičienė 1.00

Ivairių įplaukų.

Už randą ir gazą 17.09

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo izde.....	260.19
Mėnesinių duoklių.....	\$230.63
Pavienių sąnarių mėnesinių duoklių.....	11.60
Prenumeratų «Kovos»	17.00
Už apgarsinimus.....	22.64
Už literatūrą.....	66.25
Už pašalinius darbus.....	74.78
Ivairių įplaukų.....	17.09
«Kovos» Fondas	.12
Pren. «Rev. Dainoms»	1.00
Už gegužinį «Kovos numerį.....	29.96
Iš viso	731.26

I Š L A I D O S.

«Kovos» išlaidos.

Statymas 96,00; pačtas ir nuvežiojimai 27,26. Viso 123.26

Namų išlaidos.

Randa 35.00, gazas 3.50, elektra 2.30. Viso 40.80

Pašalinių darbų išlaidos.

Statymas 40.00; apdarymas konstitucijos 12.50; vertimas korst. į angl. kalbą 9.75. Viso 62.25

Visoki išdavimai.

Laikraščiai 94c, važinėjimas 1.00, krasos ženkl. 8.84, benzinas 34c, lajus 10c, muilas 10c, šluota 30c, siulai 5c, miltai klėjams 15c, už ekspresus 85c, buchgalteriškos knygos 12.38, skalbimas rankšl. už 3 mėn. 2.25, eksp. gegužinio «Kovos» numerio 1.00, už kitus laikraščius 1.13. Viso 29.40

A. Purviui:

Algos Centro sekr. už geg. mėn. 15.00, už darbą administracijoje 21.00. Viso 36.00

Skolų atiduota.

A. Olševskini už liter. nuo senų laikų 34.00

SAŤRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovos išlaidų.....	123.26
Algų Redaktoriui ir Administratoriui.....	120.00
Namų išlaidos	40.80
Pašalinių darbų išlaidos	62.25
Visokių išdavimų.....	29.40
Skolos atiduota.....	34.00
Literatūros pirкта	9.60
A. Purviui.....	36.00
Viso kartu	455.31

Įplaukė - - - - - \$731.26

Išėjo - - - - - 455.95

Lieka - - - - - 275.31

Pastaba: 160 kp. LSS. Des Moines, Ia., peritoj atskaitai prirukuota mėnesinių mokesčių 30c daugiau, kurie turi būti prirukuoti į aukų skyrių «Kovos» fondan. Aukavo drg. A. Gotauškas per D. J. Kasparuką. Adm.

Administratorius A. Žymontas.

Turtų Kon. Kom. { A. Bernotas
J. Norvaiša
V. Jakštys

Pranešimas VII-to rajono draugams.

Kaip draugai nutarėt ant paskutinės konferencijos, laikytos Gardner, Mass., kad įnešimus į konferenciją siųsti rajono raštininkui pirm konferencijos, taigi, draugai, jau neturite daug laiko beliko, skubinkit prisiųst įnešimus kaip galima anksčiau, nors 3-4 dienas pirm konferencijos. Darydami įnešimą, kiekvieną rašykit ant atskiros popieros. Siųsdami įnešimus, pažymėkite ir kiek narių kuopoj randasi.

Konferencija atsibus, 18 dieną Birželio, 613 Sumner Str. Lynn, Mass.

VI-to rajono Sek. P. Ketvirtis.
340 3-rd St. So. Boston, Mass.

Protokolas LSS. 8-tos konferencijos, VII-to rajono.

Konferencija atsibuvo 7 d. Gegužės, 11 metų Plymouth, Pa. Delegatų su sprendžiamais balsais, pribuvo 14 nuo šių kuopų: 9-tos- M Padolskis, V. Kasparavičius, V. Tabaras ir A. Olekas; 24-tos- K. Arminas, J. Ližaitis; 33-čios- J. Bučinskas, A. Šuopis; 78-tos- A. Batyrius, J. Čepulis; 32-ros- P. Šlekaitis, P. Kaušius; 91-mos- J. Klimavičius.

Sąjungos reikaluose, randame:

1) Kad nebutų priimomas į LSS. ir kuopas ypatos, kurios giriasi, buk jau prigulėjo prie Sąjungos, o neturi paliudijimo nuo S-gos ar kuopos komiteto.

2) Pašelpinis skyrius prie S-gos, turi but įvestas nuo VI-to LSS. seimo.

3) Susivienyti su anglų Soc. Party, kaip greit bus galima, mokant nuo nario po 5c. kas mėnuo, ir gaunant užtai, Soc. P. bjure atstovą-vertėją.

Konf. Sek. P. Kaušius ir J. Pričinskas.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Įvedant administracijoje naujas knygas, perrašant iš senųjų, pasirodo, kad daug yra Sąjungai skolingų. Taigi, dabar visi skolingi, gaus laiškus. Kurie savo laišku neduos mums jokios žinios per dvi savaites, tiems bus sulaikyta «Kova». Taigi, malonėkite ūmai atsiliepti, kad nepertraukti «Kovos» siuntinėjimą. Gali pasitaikyti, kad gaus paraginantį laišką ir tie, kurie yra užsimokėję—kartais įvyksta klaida, tai malonėkite nepykti, bet tuoj prisistūti paliudijimą, kad esate užsimokėję.

Kuopos, kurios yra skolingos centrai už mėnesinį mokestį, būtinai turi šį mėnesį surinkti nuo skolingų draugų mokestis ir prisistūti, kurie neatsiteis, bus išbraukti iš sąjungos knygu.

Manome, kad skolingieji draugai nenorės nuskriausti Sąjungą, bet ūmai atsiteis.

Administracija.

Susirinkimas.

LSS. 19-tos kuopos susirinkimas atsibus 11 d. Birželio, 9-tą val. ryto, po num. 101-3 Grand St.

Susirinkite kuoskaitlingus, nes yra daug svarbių reikalų, kurie būtinai turi būt apkalbami. Antras dalykas, tai 19 kuopos reguliariški susirinkimai bus laikomi kas antras dedėldienis kiekvieno mėnesio, iš ryto. Nepamirškite.

Org. A. Dagis.

Žiniai 14-tos kuopos draugams.

Pusmėnėsnis susirinkimas atsibus 16 d. Biželio, 8 val. vakare, J. Bindoko svetainėje, 655 W. Pratt St.

Taigi, draugai turite pributi visi ant minėto susirinkimo, nes turime labai daug reikalų. Taipgi bus renkami delegatai į susivažiavimą.

Taipgi pranešu draugams, jog susirinkimus laikysime viršminėtoje svetainėje, po pirmos ir po penkioliktos toms pėtnyčioms. Nepamirškite draugai.

Org. A. Va—kas.

Parsiduoda.

Pirmos klesos lenkiška barzdaskutykla, apgyventoj lenkų ir lietuvių apygardoj. Parduoda labai pigiai, todėl, kad savininkas išvažiuoja. Atsišaukt šiuo adresu.

J. Swiarkocki, 2369 Margaret Str. Frankford Philadelphia, Pa. (23)

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga igyti Farną! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoje lietuviai turi suorganizavę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauko, taipgi susielpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoje, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarpe 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens upeliai ir žuvingi ežerėliai. Turime toje apie linkėje pardavimui tūkstantį (1000) farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pienininkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Parduodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo \$10,00 iki \$25,00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake Co., Michigan.

“Prasikaltimai ir Prasikalteliai.”

Po tokiu antgalviu yra naujai išleista Sąjungos knygutė. Ši knygutė tik dabar neseniai išėjo iš spaudos. Todėl, manome, kad mylintieji skaityti knygas, užsrašys tuojaus ją — prekė tik 10 c.

Nors gyvenime mes daug girdime apie prasikaltimus-prasikaltėlius ir tas atsikartoja beveik kožną dieną visur, bet kad išaiškinti tą plačiau kodėl taip yra, mažai kas gali. Šita knygutė ir yra plačiai ir nuodugnai išaiškinanti prasikaltimų ir prasikaltėlių prasmę. Parašyta ji žinomo visiems amerikiečiams veikėjo advokato C.S. Darrow'o iš Chicagos, ačiu kuriam tapo išgelbėti kalnakasių vadai Meyer, Haywood ir Pettibone. Vertimas labai aiškus ir suprantamas kiekvienam. Tad patariame Sąjungiečiams ir gerbiams «Kovos» skaitytojams tuojau išsirašyti minėtą knygelę: «Kovos» adm. 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba irmedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumėnyse iš nusidarbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit Dr. Richter'io Pain-Expellerį savo namuose ir tuojuos imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotu vaistū.

F. AB. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York
Richter'io Congo Pilies yra geros nurodūturū sukletėjimo. 25c. ir 50c.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražu prie laikrodėlio socialistiškas rėžėželis su globu, broliškai sveikinandios dvi rankos arba su svyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.

Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paausknoti—25c; daugiaus imantlems nuleidžiamas nuošlmtis. Reikalaujami sluskit pinigūs krašos ženkleliai arba Money Orderiu.

“Kovos” Administracija.

«KOVOS» Agentai.

- J. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill.
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill.
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa.
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
842 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
Mass. Gen. Hospital
O.P.D. Boston, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St. E. Xeter, N. H.
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.
- A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwords Ind.
- M. K. ŽVINGILAS.
R.F.D. Simebur Conn
- V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
48 Walnut St, New Haven, Conn.
- J. BINDOKAITIS.
Henry St. Rochester N Y

50,000 KNYGU

Vysai Dykai

Kožnas vyras be atidėlioma tur pareikalauti vieną iš tu stebuklingu knygu. Vyrai, katrie žada apsivesti — vyrai ligoti — vyrai, katrie pasigėrė per miera, katrie pareidava namo vielai ir katrie pervirš — dave sau valię — vyrai silpni, nervuoti ir katrie prastoį sava sveikata — vyrai, katrie negabė pri darba ir katrie ne galė nauduoti pylnai linksmuma gamtos — vysi tie vyrai tur pareikalauti vieną iš tu dykai duotu knygu. Ta knyga pasakis kaip vyrai naikin sava sveikata, kaip jie užsikrėta ligoms ir kaip jie gal pylnai sugražinti sava sveikata, stipruma ir energiškuma į trumpa laika ir su mažais kaštais. Jeigu nori buti vyras tarp vyru ta knyga pasakis kaip gali tą pasėkti.

Ta dykai gauta knyga yra vertės \$10.00 kožnam serganciam vyru.

Ar Esat Kankinami

Užnuodijimu Krauja arba Brantais, Triperiu, Abelnu Prastoimu Spėku, Prastoimu Gyvastinės Skystibės, Naktiniais Išleidimais, Prastoimu Vyriskuma, Lytišku Nusilpneimu, Džiusna, Užsiveržimu Šlapinamc Kanale, Reumatizmu, Organiškame si Ligomese, Skilves, Kepenu, Puslės ir Inkštu Ligoms!

Jeigu turet skausmus strenosi, prastoima apetita, surugusi pylva, biauuru skausma galvos, tulžinius pripuolimus, regalet miegoti, jaustesi pavargesiu ir silpnu iš rita, pyktas ir arzus, — turetė gauti tą knyga. Knyga ta pasaka prastaš ir aiškiais žodeis dieko kentį ir kaip gali buti sveiku.

Tukstančiais vyru atgava sava pilna sveikata su pagelba tuos brangios knygos. Knyga ta yra krautuve žiniuos ir talpina tam tykrus daiktus, katrus kožnas vyras, jaunus arba senas, lagotas arba bied-

nas, nevedes arba apsivedes, ligotas arba sveikas tur žinoti. Ne naikinkiet sava sunkei uždyrbtus piningus, mokedami už nekingas, bevertės vaistus ikikolaik neparskaitistė tą knyga vysai. Knyga ta užcedys jums daug doleriu ir pasakis kaip galite stotis tvirtu ir resnu vyru. Atmink į tą, jog ta knyga yra siusta jums vysai dykai. Mes užmokam ir už puzta. Nekokie varda medikališka arba daktariška nera ant konverto. Ne vienas nežinos kas tas yra tyk jus. Išrašikiet sava varda ir pavardė ir adresa aiškei idėkiet ta dikini kupona ir prisiuskiet mums o gauste tą knyga.

SIUSK ŠITA KUPONA ŠENDENA.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 403, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill.

Godotinasai Tamista: Aš esu užinteresuotas Tamistas prizadeimu siusti Vysai Dykai Knyga, meldziu prisuoti man viena vysai dykai.

Vardas ir pavardė.....
Adresas..... Steitas.....

Šluomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. išleidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Pusl. 55, prekė 20c

Si knygelė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus grįtelėj, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtina minėtą knygelę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius raštus skaitydamas darbininkas žmogus, gali gaut supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinių netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiuskiet «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

Reikalaujame.

Lietuvio agento pardavinėjimui daržininkystės farmų pietinėj dalyj New Jersey valstijoje. Gera proga veikliam žmogui. Adresuokite:

South Jersey Poultry Farms Co. 1524 Chestnut Str. Philadelphia, Pa.

(23)

LAISVOJI MINTIS

Vienintėlis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: *historijos, kultūros historijos, gamtos mokslų, draugijinių mokslų ir t.p.*, kaip lygių originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo. Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00, į užsienį \$2.50:

Kas, prisiusdamas mums prenumeratą, prisius iškirpęs ir ši appgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų duodame knygu už \$1.00, užsirašantiems pusei metų — už 50c.

PASISKUBINKIT — DOVANAS NEILGAI TEDUOSIME.

Adresas: «LAISVOJI MINTIS» 1401 N. Main ave., SCRANTON, Pa.

Naujas sceniškas veikalas NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė. Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiussta